

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-40-25

Druk nr 1243

Warszawa, 6 maja 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

**o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych
ustaw**

Art. 1. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1869 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 179 i 240) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8:

a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Uczelnia jest uczelnią służb państwowych działającą na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, 1871 i 1897). Uczelnia posiada osobowość prawną i może realizować proces dydaktyczny również poza swoją siedzibą z wykorzystaniem infrastruktury Służby Więziennej.”,

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1aa w brzmieniu:

„1aa. Uczelnia jest nadzorowana przez:

- 1) Dyrektora Generalnego w zakresie wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej;
- 2) Ministra Sprawiedliwości w pozostałym zakresie.”;

2) w art. 10:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Centralnym Zarządem Służby Więziennej oraz jednostkami organizacyjnymi, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2–4, kieruje Dyrektor Generalny podległy Ministrowi Sprawiedliwości.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Dyrektor Generalny kieruje Uczelnią w zakresie wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dyrektor Generalny jest przełożonym funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2–4.”;

3) w art. 11:

a) w ust. 1:

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) nadzorowanie działalności okręgowych inspektoratów Służby Więziennej, Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, Uczelni, ośrodków szkolenia Służby Więziennej i ośrodków doskonalenia kadr Służby Więziennej bezpośrednio mu podległych oraz sprawowanie nadzoru nad organizacją i realizowaniem zadań przez jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 4;”;

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) ustalanie liczby etatów i stanowisk w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej, liczby etatów w okręgowych inspektoratach Służby Więziennej oraz łącznej liczby etatów w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2–4;”;

– po pkt 9a dodaje się pkt 9b w brzmieniu:

„9b) współpraca z Rektorem przy opracowywaniu programów studiów i programów studiów podyplomowych na kierunkach, na których odbywa się kształcenie funkcjonariuszy i pracowników;”;

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Dyrektor Generalny może przez odpowiednie służby w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2–4, podejmować działania mające na celu koordynowanie czynności związanych z zapobieganiem zjawiskom przestępczym i kryminogennym w środowisku funkcjonariuszy lub pracowników oraz przygotowywanie pod względem merytorycznym przedsięwzięć szkoleniowych i materiałów edukacyjnych.”;

4) w art. 16:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sztandar jednostkom organizacyjnym, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2–4, nadaje Minister Sprawiedliwości na zaopiniowany przez Dyrektora Generalnego wniosek kierownika danej jednostki organizacyjnej.”;

b) uchyla się ust. 2b;

- 5) w art. 36:
 - a) w ust. 3 w zdaniu pierwszym skreśla się wyraz „odpowiednio” oraz wyrazy „albo Rektora”;
 - b) w ust. 5 we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „albo Rektora”;
- 6) w art. 38a w ust. 2 skreśla się wyrazy „odpowiednio:” oraz wyrazy „a Rektor – do służby na Uczelni,”;
- 7) w art. 39 w ust. 3 skreśla się wyrazy „, z wyłączeniem Uczelni,”;
- 8) w art. 39a w ust. 2:
 - a) we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „, z wyłączeniem Uczelni,”;
 - b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) przedstawiciele okręgowego inspektoratu Służby Więziennej lub jednostek mu podległych, Uczelni, Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, ośrodka szkolenia Służby Więziennej lub ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej.”;
- 9) w art. 39b:
 - a) w ust. 2 w pkt 1 skreśla się wyrazy „, z wyjątkiem Uczelni”;
 - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Postępowanie kwalifikacyjne zarządza się z uwzględnieniem terminów wskazanych w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 39 ust. 3.”;
- 10) w art. 39g w ust. 2:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Dyrektor Generalny – w odniesieniu do pracowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2–4;”;
 - b) uchyla się pkt 3;
- 11) w art. 42 uchyla się ust. 3b;
- 12) po art. 43c dodaje się art. 43ca w brzmieniu:

„Art. 43ca. Dyrektor Generalny współpracuje z Rektorem przy opracowywaniu programów studiów i programów studiów podyplomowych – stanowiących podstawę realizacji studiów i studiów podyplomowych dla funkcjonariuszy i pracowników na Uczelni.”;
- 13) w art. 43j w ust. 2 skreśla się wyrazy „z wyłączeniem Uczelni,”;
- 14) w art. 43zk ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kształcenie przygotowujące do zajmowania stanowisk oficerskich w Służbie Więziennej prowadzi się w formie:

- 1) studiów na Uczelni, z wyłączeniem studiów pierwszego stopnia;
- 2) studiów podyplomowych na Uczelni;
- 3) szkolenia zawodowego.”;

15) w art. 43zł:

a) w ust. 1 pkt 2–4 otrzymują brzmienie:

- „2) który uzyskał skierowanie i ukończył studia na Uczelni, z wyłączeniem studiów pierwszego stopnia, lub studia podyplomowe na Uczelni przygotowujące do zajmowania stanowisk oficerskich;
- 3) który ukończył szkolenie zawodowe;
- 4) który wykazuje się kwalifikacjami zawodowymi i kompetencjami szczególnie przydatnymi w Służbie Więziennej, za zgodą Ministra Sprawiedliwości; Minister Sprawiedliwości przed podjęciem decyzji może zwrócić się do Dyrektora Generalnego o wydanie opinii o funkcjonariuszu.”,

b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „z podległych sobie jednostek”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Zestawy egzaminacyjne opracowują osoby niewchodzące w skład komisji egzaminacyjnej wyznaczone przez Rektora w porozumieniu z Dyrektorem Generalnym.”;

16) art. 44a otrzymuje brzmienie:

„Art. 44a. 1. Do mianowania i powołania funkcjonariusza na stanowisko kierownicze, w tym na stanowisko kierownika komórki organizacyjnej, wymagane jest ukończenie przez tego funkcjonariusza studiów w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi lub studiów podyplomowych w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi albo szkolenia specjalistycznego w tym zakresie.

2. Do powołania funkcjonariusza na wyższe stanowisko kierownicze, o którym mowa w art. 63 ust. 1, wymagane jest ukończenie przez tego funkcjonariusza studiów w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi lub studiów podyplomowych w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi albo szkolenia specjalistycznego w tym zakresie.

3. W uzasadnionych przypadkach można mianować albo powołać na stanowisko kierownicze albo powołać na wyższe stanowisko kierownicze funkcjonariusza, który nie spełnia warunków określonych w ust. 1 albo ust. 2. Funkcjonariusz jest obowiązany do

ukończenia studiów, studiów podyplomowych albo szkolenia specjalistycznego, o których mowa w ust. 1 albo ust. 2, w okresie 3 lat od mianowania albo powołania na stanowisko kierownicze albo powołania na wyższe stanowisko kierownicze.”;

17) w art. 47 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Funkcjonariusza przyjętego do służby można mianować za zgodą Dyrektora Generalnego na stanowisko oficerskie przed uzyskaniem kwalifikacji w zakresie szkolenia i stażu w służbie oraz przed złożeniem egzaminu na pierwszy stopień oficerski, jeżeli spełnia wymogi w zakresie wykształcenia, o którym mowa w art. 44 ust. 2.”;

18) w art. 48 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W szczególnie uzasadnionych przypadkach Dyrektor Generalny na wniosek właściwego przełożonego może wyrazić zgodę na mianowanie funkcjonariusza na stanowisko służbowe przed uzyskaniem przez niego kwalifikacji zawodowych oraz stażu służby wymaganych na tym stanowisku, jeżeli spełnia on wymagania w zakresie wykształcenia.”;

19) w art. 50 uchyla się ust. 3b;

20) w art. 53a w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przepisy art. 50 ust. 2–3a stosuje się.”;

21) w art. 63:

a) w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) prorektora Uczelni, prorektora, o którym mowa w art. 66a ust. 3, zastępcy Komendanta Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, zastępcy komendanta ośrodka szkolenia Służby Więziennej i zastępcy komendanta ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej;”;

b) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Dyrektor Generalny – w odniesieniu do zastępcy Dyrektora Generalnego, Rektora, dyrektora okręgowego, Komendanta Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, komendanta ośrodka szkolenia Służby Więziennej, komendanta ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej bezpośrednio mu podległego oraz prorektora, o którym mowa w art. 66a ust. 3;”;

22) art. 66a otrzymuje brzmienie:

„Art. 66a. 1. Rektora wyznacza i odwołuje Minister Sprawiedliwości spośród funkcjonariuszy lub pracowników spełniających warunki określone w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. W szczególnych przypadkach Minister Sprawiedliwości może wyznaczyć Rektora spośród oficerów Służby Więziennej, niespełniających warunków określonych w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, posiadających stopień co najmniej pułkownika.

3. Minister Sprawiedliwości na wniosek Dyrektora Generalnego wyznacza spośród oficerów Służby Więziennej i odwołuje prorektora pełniącego w Uczelni funkcję kierowniczą do spraw realizacji zadań Uczelni jako jednostki organizacyjnej, podległego Dyrektorowi Generalnemu.

4. Do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego dla Rektora nie stosuje się przepisu art. 140 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie wniosku.

5. Rektor oraz prorektor, o którym mowa w ust. 3, są nauczycielami akademickimi. W decyzji o wyznaczeniu Rektora lub prorektora, o którym mowa w ust. 3, Minister Sprawiedliwości określa przyporządkowanie do jednej z grup pracowników, o których mowa w art. 114 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, oraz do jednego ze stanowisk, o których mowa w art. 116 ust. 1 lub określonych na podstawie art. 116 ust. 4 pkt 1 tej ustawy. Przepisy art. 116 ust. 2–3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stosuje się.

6. W Uczelni na stanowisku profesora uczelni może być zatrudniona osoba niespełniająca wymagań, o których mowa w art. 116 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, posiadająca stopień co najmniej pułkownika Służby Więziennej.”;

23) uchyla się art. 70a;

24) w art. 72 uchyla się ust. 4;

25) w art. 88 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Dyrektor Generalny – o swoich zastępcach, Rektorze, kierownikach komórek organizacyjnych w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej, dyrektorach okręgowych, Komendancie Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, komendantach ośrodków szkolenia Służby Więziennej, komendantach ośrodków doskonalenia kadr Służby Więziennej bezpośrednio mu podległych oraz prorektorze, o którym mowa w art. 66a ust. 3;”;

26) w art. 90 uchyla się ust. 5;

27) w art. 98 uchyla się ust. 4;

28) art. 105 otrzymuje brzmienie:

„Art. 105. Przełożony może zwolnić z obowiązku zwrotu kosztów wyżywienia, zakwaterowania, umundurowania oraz kosztów podróży służbowych otrzymanych w czasie studiów na Uczelni, kursu przygotowawczego lub szkolenia zawodowego w całości lub w części na pisemny wniosek funkcjonariusza uzasadniony jego sytuacją życiową, rodzinną lub materialną.”;

29) w art. 112a w ust. 2 uchyla się pkt 3;

30) w art. 192 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) Rektora, Komendanta Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, komendanta ośrodka szkolenia Służby Więziennej albo komendanta ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej bezpośrednio mu podległego i ich zastępców;”;

31) w art. 208 w ust. 1 uchyla się pkt 4;

32) uchyla się art. 208d;

33) w art. 218 w ust. 2 uchyla się zdanie drugie;

34) w art. 231 w ust. 8:

a) w pkt 1:

- po wyrazach „zastępcy Dyrektora Generalnego,” dodaje się wyrazy „Rektorowi, prorektorowi, o którym mowa w art. 66a ust. 3,”
- skreśla się wyrazy „prorektorowi Uczelni,” i wyrazy „oraz funkcjonariuszom Uczelni, z wyłączeniem funkcjonariuszy w służbie kandydackiej”;

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) prorektorowi, z wyłączeniem prorektora, o którym mowa w art. 66a ust. 3, zastępcy dyrektora okręgowego, dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego, zastępcy Komendanta Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, zastępcy komendanta ośrodka szkolenia Służby Więziennej, zastępcy komendanta ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej bezpośrednio podległego Dyrektorowi Generalnemu oraz funkcjonariuszom Uczelni, okręgowego inspektoratu Służby Więziennej, Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, ośrodka szkolenia Służby Więziennej i ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej bezpośrednio podległego Dyrektorowi Generalnemu, a także funkcjonariuszom w służbie kandydackiej – jest Dyrektor Generalny;”;

35) w art. 240a w ust. 2 przed wyrazami „oraz prorektora Uczelni” dodaje się wyrazy „, Rektora”;

36) w art. 250:

a) w ust. 1a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Dyrektor Generalny może przedłużyć, w drodze postanowienia, termin prowadzenia czynności dowodowych na czas oznaczony dłuższy niż 3 miesiące.”,

b) uchyla się ust. 1c,

c) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. Na postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego obwinionemu i pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie, z wyjątkiem postanowienia, o którym mowa w ust. 2a. Jeżeli postanowienie wydał Minister Sprawiedliwości albo Dyrektor Generalny, zażalenie nie przysługuje, jednak obwiniony i pokrzywdzony mogą zwrócić się odpowiednio do Ministra Sprawiedliwości albo Dyrektora Generalnego z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 86) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 w ust. 1 oraz w art. 9 w pkt 11 wyrazy „Akademii Wymiaru Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Akademii Służby Więziennej”;
- 2) w załączniku nr 5 „Szczegółowy podział kwot przeznaczonych na realizację Programu modernizacji SW na poszczególne przedsięwzięcia w Służbie Więziennej w tysiącach złotych” w tabeli w przedsięwzięciu nr 11 wyrazy „Szkół Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Akademii Służby Więziennej”.

Art. 3. Akademii Wymiaru Sprawiedliwości nadaje się nazwę „Akademia Służby Więziennej”.

Art. 4. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wygasają kadencje Rektora-Komendanta Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oraz Senatu Akademii Wymiaru Sprawiedliwości.

Art. 5. 1. W terminie 7 dni przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Sprawiedliwości wyznaczy Rektora-Komendanta Akademii Służby Więziennej.

2. Rektor-Komendant Akademii Służby Więziennej rozpocznie wykonywanie obowiązków z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. 1. W terminie 21 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Rektor-Komendant Akademii Służby Więziennej zarządzi wybory do Senatu Akademii Służby Więziennej.

2. Do dnia wyboru Senatu Akademii Służby Więziennej na pierwszą kadencję jego zadania wykonuje Rektor-Komendant Akademii Służby Więziennej.

3. Pierwsza kadencja Senatu Akademii Służby Więziennej kończy się z dniem 31 sierpnia 2028 r.

Art. 7. 1. Statut Akademii Wymiaru Sprawiedliwości obowiązujący w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zachowuje moc do dnia wejścia w życie statutu Akademii Służby Więziennej.

2. Senat Akademii Służby Więziennej uchwała statut Akademii Służby Więziennej w terminie 30 dni od dnia jego wyboru.

Art. 8. Osoby, które ukończyły studia, studia podyplomowe lub inne formy kształcenia lub odbyły szkolenie lub doskonalenie zawodowe w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości spełniają odpowiednio wymóg ukończenia studiów, studiów podyplomowych lub innych form kształcenia lub odbycia szkolenia lub doskonalenia zawodowego w Akademii Służby Więziennej.

Art. 9. 1. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ukończyły Akademię Wymiaru Sprawiedliwości i posiadają kwalifikacje lub uprawnienia potwierdzone odpowiednimi dokumentami uzyskanymi w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości, zachowują kwalifikacje i uprawnienia na zasadach obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dyplom ukończenia studiów w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości uznaje się za równoznaczny z dyplomem ukończenia studiów w Akademii Służby Więziennej.

Art. 10. Decyzje, inne rozstrzygnięcia i akty organów Akademii Wymiaru Sprawiedliwości stają się odpowiednio decyzjami, innymi rozstrzygnięciami i aktami organów Akademii Służby Więziennej.

Art. 11. 1. Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości lub w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości prowadzi się w Akademii

Służby Więziennej, chyba że dalsze prowadzenie tych spraw należy wyłącznie do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

2. Wszystkie czynności podjęte w sprawach, o których mowa w ust. 1, pozostają w mocy.

Art. 12. Do postępowań w sprawie nadania odznaki „Za zasługi dla więziennictwa” wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 13. 1. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Sprawiedliwości dokona przeglądu nieruchomości stanowiących własność uczelni, o której mowa w art. 8 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, lub nieruchomości, które zostały oddane tej uczelni w użytkowanie wieczyste, użytkowanie lub użyczenie, pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych.

2. W przypadku uznania, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora-Komendanta Akademii Służby Więziennej, że określone nieruchomości są nieprzydatne Akademii Służby Więziennej, Minister Sprawiedliwości, po uzgodnieniu z Dyrektorem Generalnym Służby Więziennej, może wystąpić do ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa o nieodpłatne przejęcie na rzecz Skarbu Państwa tych nieruchomości i przekazanie ich na rzecz podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej państwowej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881). Przepis art. 55a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami stosuje się odpowiednio.

3. W zakresie sposobu zagospodarowania nieruchomości, o których mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa jest związany wnioskiem Ministra Sprawiedliwości.

Art. 14. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 36 ust. 8 i art. 38a ust. 8 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 36 ust. 8 i art. 38a ust. 8 ustawy zmienianej w art. 1, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2025 r., z wyjątkiem art. 5, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1869, z późn. zm.) w zakresie funkcjonowania w ramach tej formacji uczelni wyższej.

Uczelnia Służby Więziennej została utworzona w strukturze polskiego więziennictwa nowelizacją ustawy pragmatycznej dokonaną ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 912). Po szeregu przekształceń organizacyjnych ta jednostka organizacyjna formacji działa obecnie pod nazwą Akademia Wymiaru Sprawiedliwości.

Praktyka funkcjonowania uczelni wskazuje, iż sposób realizacji przez nią zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, wynikający z obecnie obowiązującego stanu prawnego, nie jest dostosowany do potrzeb polskiego więziennictwa.

Obowiązujące zasady regulujące ustrój uczelni Służby Więziennej w sposób znaczący odbiegają także od zasad przyjętych w analogicznych jednostkach organizacyjnych służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Zauważyć trzeba, iż w obecnym stanie prawnym Dyrektor Generalny Służby Więziennej, do zadań którego należy kierowanie wykonywaniem zadań ustawowych formacji, nie ma wpływu na proces szkolenia funkcjonariuszy zajmujących stanowiska kierownicze w jednostkach organizacyjnych więziennictwa oraz przyszłych oficerów Służby Więziennej, stanowiących osoby realizujące najważniejsze i najbardziej odpowiedzialne obowiązki służbowe.

Wskazać również należy, iż zgodnie z art. 66a ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej Rektor powoływany jest przez Senat Uczelni, co oznacza, iż w sprawowaniu swojej funkcji jest niezależny, co jest konstrukcją niespotykaną w służbach podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych i dysfunkcyjną w formacji mundurowej charakteryzującej się wysokim stopniem hierarchicznego podporządkowania, jaką niewątpliwie jest Służba Więzienna. W przypadku uczelni wojskowych, policyjnych, pożarniczych zasadą jest, że rektor uczelni, będącej jednocześnie jednostką organizacyjną danej służby mundurowej, jest powoływany (wyznaczany) i odwoływany przez ministra nadzorującego daną uczelnię służb państwowych.

Podkreślenia wymaga także, iż programy studiów dla personelu więziennictwa tworzone przez kadrę Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oferują teoretyczne kształcenie studentów, zrywając więzi z rzeczywistością penitencjarną, w której funkcjonariusze Służby Więziennej pełnią służbę. Dyrektor Generalny Służby Więziennej nie bierze udziału w przygotowaniu treści, sposobu oraz realizacji egzaminów końcowych dla kandydatów na podoficerów, chorążych oraz oficerów, do czego uczelnia posiada wyłączność.

Na negatywną ocenę zasługuje też regulacja, zgodnie z którą do zajmowania stanowisk kierowniczych w formacji uprawniają wyłącznie studia z zakresu zarządzania ukończone na Uczelni. Powoduje to występowanie problemów z zapewnieniem kadrze podległej szefowi formacji możliwości uzupełniania kwalifikacji z zakresu zarządzania, a tym samym utrudnia powoływanie funkcjonariuszy na stanowiska kierownicze. Wskazać przy tym trzeba, iż znaczna część oferty studiów podyplomowych na Uczelni, na kierunkach takich jak: zarządzanie kryzysowe i ochrona ludności, mediacje i sprawiedliwość naprawcza, ochrona dziecka i rodziny przed przemocą, ekokryminologia, andragogika – nie odpowiada zadaniom ustawowym i potrzebom Służby Więziennej. Realizacja studiów na ww. kierunkach zajmuje miejsce, które powinno być wykorzystane do prowadzenia przydatnych w codziennej służbie i pracy szkoleń i studiów dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej.

Mając na uwadze powyższe, podstawowym zadaniem Uczelni powinna być realizacja zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, wynikającym z obecnie obowiązującego stanu prawnego. Priorytetowym polem działania Uczelni powinny być studia podyplomowe w zakresie penitencjarystyki dla kandydatów na oficerów Służby Więziennej, szkolenia zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk w korpusie podoficerskim, korpusie chorążych, szkolenia specjalistyczne kierowników działów ochrony, oddziałowych działów ochrony czy dowódców zmian działów ochrony.

Biorąc pod uwagę wyżej wskazane okoliczności, w zakresie ulokowania uczelni Służby Więziennej w strukturze organizacyjnej formacji, w projekcie zaproponowano wprowadzenie regulacji wzorowanych na obowiązujących przepisach przyjętych w odniesieniu do uczelni służb podporządkowanych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, przy jednoczesnym ich dostosowaniu do specyfiki funkcjonowania więziennictwa:

Proponuje się, aby Uczelnia była uczelnią służb państwowych, nadzorowaną przez Dyrektora Generalnego w zakresie wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej oraz przez Ministra Sprawiedliwości w pozostałym zakresie. Zgodnie z nowymi rozwiązaniami szef

formacji w zakresie pozadydaktycznym będzie kierował Uczelnią w sposób odpowiadający innym jednostkom organizacyjnym więziennictwa, będzie też, obok Rektora, przełożonym jej funkcjonariuszy.

Uwzględniając rozwiązania systemowe oraz szanując zasadę autonomii uczelni, w projekcie przewidziano, że uczelnia Służby Więziennej zachowa status akademicki, uzyskany w oparciu o wyniki ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021, zakończonej przyznaniem Uczelni kategorii naukowej „A” w dwóch dyscyplinach – nauki o bezpieczeństwie oraz pedagogika. Jako uczelnia akademicka uczelnia Służby Więziennej będzie mogła prowadzić kształcenie funkcjonariuszy Służby Więziennej na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, zarówno o profilu ogólnoakademickim, jak i praktycznym, jak również kontynuować kształcenie doktorantów oraz prowadzić działalność naukową i świadczyć usługi badawcze. Przyszłe kierunki rozwoju Uczelni oraz kształt jej oferty edukacyjnej, w tym utrzymanie statusu akademickiego oraz kontynuowanie funkcjonowania szkoły doktorskiej, będą należały do władz i wspólnoty Uczelni, po należyтым rozpoznaniu i uwzględnieniu potrzeb Służby Więziennej, w szczególności zakresu kompetencji, jakimi powinien wykazywać się absolwent Uczelni – funkcjonariusz Służby Więziennej, oficer, przyszły przedstawiciel kadry kierowniczej i dowódczej formacji.

Zmiany proponowane w art. 10, 11, 16, 36, 38a, 39, 39a, 39b, 39g, 42, 43j, 47, 48, 50, 53a, 63, 70a, 72, 88, 90, 98, 112a, 192, 208d, 218, 231, 240a i 250 mają charakter wynikowy, związany z wprowadzeniem w projektowanej ustawie ogólnej zasady, iż uczelnia oraz Rektor podlegać będzie Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej. Z powyższym związane są zmiany w zakresie nadawania sztandaru uczelni, wyróżniania jej funkcjonariuszy, przenoszenia do służby w uczelni i prowadzenia postępowań rekrutacyjnych, nadawania wyższych stopni służbowych oraz pozycji Rektora w przepisach dotyczących podległości służbowej Dyrektorowi Generalnemu formacji, jego uprawnień mieszkaniowych, postępowań dyscyplinarnych i opiniowania funkcjonariuszy.

W celu dostosowania treści przekazywanych funkcjonariuszom i pracownikom podczas studiów do potrzeb służby i zadań realizowanych przez więziennictwo, w projekcie zgodnie z brzmieniem nowego art. 43ca przewidziano, iż Dyrektor Generalny współpracuje z Rektorem przy określaniu programów studiów i programów studiów podyplomowych stanowiących podstawę realizacji studiów i studiów podyplomowych dla funkcjonariuszy i pracowników na Uczelni.

Stosownie do nowego brzmienia art. 43zk ust. 1 i art. 43zl nastąpi powrót do prowadzenia szkoleń przygotowujących do uzyskania stopnia oficerskiego również w formie szkolenia zawodowego, co pozwoli na dostosowanie liczby przeszkalanych funkcjonariuszy i włączenie w ten proces pozostałej bazy szkoleniowej znajdującej się w dyspozycji formacji, a wpływ na określanie liczby przeszkalanych corocznie kandydatów na oficerów formacji zachowa wyłącznie jej Dyrektor Generalny.

Nowe brzmienie art. 44a przewiduje, iż w zakresie zarządzania jednostkami organizacyjnymi od kandydatów na stanowiska kierownicze akceptowane będą dyplomy uzyskane na uczelniach cywilnych, na kierunkach, w których uwzględniono proces zarządzania zasobami ludzkimi. Nowa regulacja spowoduje również powrót do wcześniej obowiązujących rozwiązań, w świetle których uzyskanie odpowiednich kwalifikacji było możliwe podczas szkoleń specjalistycznych, na których kadra kierownicza zdobywała wiedzę teoretyczną i umiejętności z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi.

Zgodnie z nowoprojektowaną regulacją art. 66a Rektor-Komendant wyznaczany i odwoływany będzie przez Ministra Sprawiedliwości, co zapewni kierownictwu resortu odpowiedni wpływ na proces kształcenia. Analogicznie do uczelni innych formacji mundurowych Minister Sprawiedliwości na wniosek Dyrektora Generalnego wyznaczać będzie spośród oficerów Służby Więziennej prorektora, pełniącego funkcję kierowniczą do spraw realizacji zadań uczelni jako jednostki organizacyjnej, podległego Dyrektorowi Generalnemu.

W projekcie przewidziano również zmianę art. 105, tak aby możliwe było zwolnienie w uzasadnionych okolicznościach funkcjonariusza z obowiązku zwrotu kosztów studiów na uczelni, analogicznie do innych typów szkoleń i kursów.

Projektowana ustawa znosi dodatek za wykonywanie zadań polegających na pełnieniu funkcji na Uczelni, przewidziany w art. 208 ust. 1 pkt 4 ustawy pragmatycznej. Dalsze wypłacanie przedmiotowego świadczenia należy uznać za nieuzasadnione różnicowanie sytuacji funkcjonariuszy pełniących służbę na Uczelni w odniesieniu do funkcjonariuszy pełniących służbę w ośrodkach szkolenia i doskonalenia kadr formacji.

W art. 2 projektowanej ustawy przewidziano zmianę ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji

i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 86) w ten sposób, aby uczelnia, działając pod nową nazwą, mogła pozostać jej beneficjentem.

Zgodnie z art. 3 projektowanej ustawy nazwa uczelni formacji zostanie zmieniona na „Akademia Służby Więziennej”, co pozwoli na lepsze oddanie jej charakteru i roli, jaką ta jednostka organizacyjna wykonywać powinna na rzecz więziennictwa. Ze zmianą nazwy, jak również z nowymi zasadami powoływania Rektora związane jest przewidziane w art. 4 wygaszenie kadencji Rektora i Senatu dotychczasowej Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oraz przepisy obligujące do pilnego wyznaczenia nowego Rektora (art. 5) oraz przeprowadzenia wyborów do Senatu Uczelni (art. 6). Przewiduje się, iż wskazane terminy pozwolą na niezakłóconą realizację dyspozycji zawartych w projektowanych regulacjach.

Zgodnie z art. 7 projektowanej ustawy Statut Akademii Wymiaru Sprawiedliwości obowiązujący w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zachowuje moc do dnia wejścia w życie statutu Akademii Służby Więziennej, a Senat tej Akademii uchwała jej statut w terminie 30 dni od dnia jego wyboru.

Stosownie do przepisów przejściowych zawartych w art. 8 i 9 osoby, które ukończyły studia, studia podyplomowe, inne formy kształcenia lub odbyły szkolenie lub doskonalenie zawodowe w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości na zasadach dotychczasowych, spełniać będą wymóg ukończenia studiów, studiów podyplomowych, innych form kształcenia lub odbycia szkolenia lub doskonalenia zawodowego odpowiednio w Akademii Służby Więziennej, natomiast osoby, które przed wejściem w życie niniejszej ustawy ukończyły Akademię Wymiaru Sprawiedliwości i posiadają kwalifikacje lub uprawnienia potwierdzone odpowiednimi dokumentami uzyskanymi w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości, zachowają kwalifikacje i uprawnienia na zasadach przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przewiduje się również, iż dyplom ukończenia studiów w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości będzie równorzędny z dyplomem ukończenia studiów w Akademii Służby Więziennej.

Stosownie do proponowanej treści art. 10 decyzje, inne rozstrzygnięcia i akty organów Akademii Wymiaru Sprawiedliwości stają się odpowiednio decyzjami, innymi rozstrzygnięciami i aktami organów Akademii Służby Więziennej, natomiast zgodnie z projektowanym art. 11 sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości lub w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości

proceedzi się w Akademii Służby Więziennej, chyba że dalsze prowadzenie tych spraw należy wyłącznie do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej. Przewiduje się, iż wszystkie czynności podjęte w sprawach, o których mowa w art. 11 ust. 1, pozostaną w mocy.

Zgodnie z proponowaną treścią art. 12 do postępowań w sprawie nadania odznaki „Za zasługi dla więziennictwa” wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosować się będzie przepisy dotychczasowe.

Stosownie do art. 13 projektowanej ustawy w terminie 30 dni od dnia wejścia jej w życie Minister Sprawiedliwości dokona przeglądu nieruchomości, którymi dysponuje uczelnia, pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych. W przypadku uznania, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora-Komendanta Akademii Służby Więziennej, że określone nieruchomości są nieprzydatne Akademii Służby Więziennej, Minister Sprawiedliwości będzie mógł wystąpić do ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa o nieodpłatne przejęcie na rzecz Skarbu Państwa prawa do tych nieruchomości i przekazanie ich na rzecz innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanych.

W projektowanym art. 14 przewidziano utrzymanie przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy w mocy aktów wykonawczych, do których pośredniego uchylecia dojdzie w związku ze zmianami przewidzianymi w art. 36 i 38a ustawy pragmatycznej Służby Więziennej.

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 października 2025 r., z wyjątkiem art. 5, który wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, co umożliwi Ministrowi Sprawiedliwości podjęcie i realizację czynności zmierzających do wyznaczenia pierwszego Rektora uczelni.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w tym rozporządzeniu.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

W celu spełnienia wymogu, o którym mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt został skierowany do Koordynatora OSR. Uwag nie zgłoszono.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu pod względem legislacyjnym: Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu pod względem merytorycznym: Maria Ejchart, Podsekretarz Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu <u>opiekun legislacyjny:</u> Monika Walewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego tel. 22 52-12-645, email: sekretariat.dl@ms.gov.pl Sebastian Bończak, Naczelnik DL VI, Departament Legislacyjny tel. 22 52-12-595, email: sebastian.bonczak@ms.gov.pl Anna Łubińska-Bujak, Główny Specjalista ds. legislacji Departament Legislacyjny tel. 22 52-12-285, email: anna.lubinska-bujak@ms.gov.pl <u>opiekun merytoryczny:</u> Mirosław Przybylski, Dyrektor Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji tel. 22 52-12-231, email: sekretariat.dwoip@ms.gov.pl	Data sporządzenia 18 kwietnia 2025 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD112
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowana regulacja ma na celu wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1869, z późn. zm.) w zakresie funkcjonowania uczelni wyższej w ramach tej formacji. Uczelnia Służby Więziennej została utworzona w strukturze polskiego więziennictwa nowelizacją ustawy pragmatycznej dokonaną ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 912). W wyniku przekształceń organizacyjnych Uczelnia działa obecnie pod nazwą Akademia Wymiaru Sprawiedliwości (AWS).

Praktyka funkcjonowania Uczelni wskazuje, iż sposób realizacji przez nią zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, wynikający z obecnie obowiązującego stanu prawnego, nie jest dostosowany do potrzeb polskiego więziennictwa. Aktualne umiejscowienie Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w strukturze systemu penitencjarnego w Polsce jest dysfunkcyjne z racji braku podległości służbowej, co prowadzi do braku uwzględnienia rzeczywistych potrzeb Służby Więziennej.

W aktualnym stanie prawnym:

- 1) Dyrektor Generalny Służby Więziennej nie ma wpływu na proces szkolenia funkcjonariuszy zajmujących stanowiska kierownicze w jednostkach organizacyjnych więziennictwa oraz przyszłych oficerów Służby Więziennej, którzy realizują najważniejsze i najbardziej odpowiedzialne obowiązki służbowe;
- 2) Dyrektor Generalny Służby Więziennej nie uczestniczy w przygotowaniu treści, sposobu oraz realizacji egzaminów końcowych dla kandydatów na podoficerów, chorążych oraz oficerów, do czego Uczelnia posiada wyłączność;
- 3) sposób realizacji zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej nie jest dostosowany do potrzeb polskiego więziennictwa. Programy studiów dla personelu więziennictwa tworzone przez kadrę Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oferują teoretyczne kształcenie studentów. Powyższe skutkuje odejściem od pierwotnego celu powołania Uczelni, zrywając jednocześnie z rzeczywistością penitencjarną, w której funkcjonariusze pełnią służbę;
- 4) do zajmowania stanowisk kierowniczych w formacji uprawniają wyłącznie studia z zakresu zarządzania ukończone na Uczelni. Powoduje to występowanie problemów z zapewnieniem kadry podległej szefowi formacji możliwości uzupełniania kwalifikacji z zakresu zarządzania, a tym samym utrudnia powoływanie funkcjonariuszy na stanowiska kierownicze;
- 5) znaczna część oferty studiów podyplomowych na Uczelni, na kierunkach takich jak: zarządzanie kryzysowe i ochrona ludności, mediacje i sprawiedliwość naprawcza, ochrona dziecka i rodziny przed przemocą, ekokryminologia,

andragogika, nie odpowiada zadaniom ustawowym i potrzebom Służby Więziennej. Realizacja studiów na ww. kierunkach zajmuje miejsce, które powinno być wykorzystane do prowadzenia przydatnych w codziennej służbie i pracy szkoleń i studiów dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Zatem oferta studiów nie jest nakierowana na wypełnianie zadań Służby Więziennej, natomiast pochłania i angażuje zasoby, które powinny być wykorzystane do prowadzenia przydatnych w codziennej służbie i pracy szkoleń i studiów dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej.

Jednocześnie należy zauważyć, że na dzień 1 marca 2025 r. oczekuje na przeszkolenie:

- na studia podyplomowe z zakresu penitencjarystyki dla kandydatów na oficerów Służby Więziennej 2506 kandydatów. Limit w AWS dla funkcjonariuszy z podległych jednostek Dyrektor Generalny określił na poziomie 450 miejsc,
- na przeszkolenie w korpusie chorążych 2302 kandydatów,
- na przeszkolenie w korpusie podoficerów 4247 kandydatów;

6) zgodnie z art. 66a ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej Rektor powoływany jest przez Senat Uczelni, co oznacza, że w sprawowaniu swojej funkcji jest niezależny, co jest konstrukcją niespotykaną w służbach podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych i dysfunkcyjną w formacji mundurowej charakteryzującą się wysokim stopniem hierarchicznego podporządkowania, jaką niewątpliwie stanowi Służba Więzienna. W przypadku uczelni wojskowych, policyjnych, pożarniczych zasadą jest, że rektor uczelni, będącej jednocześnie jednostką organizacyjną danej służby mundurowej, jest powoływany (wyznaczany) i odwoływany przez ministra nadzorującego daną uczelnię służb państwowych. W przypadku Akademii Wymiaru Sprawiedliwości ustawami z 2022 r. i 2023 r. zagwarantowano daleko idącą niezależność Uczelni, co przejawia się m.in. w tym, że:

- Rektora-Komendanta może odwołać tylko Senat Uczelni i tylko w ściśle określonych sytuacjach,
- sprawy ze stosunku służbowego Rektora-Komendanta podejmuje Senat Uczelni,
- Rektor-Komendant nie podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy Służby Więziennej, ponieważ ustawa nie określa, kto jest jego przełożonym dyscyplinarnym.

Mając na uwadze powyższe, podstawowym zadaniem Uczelni powinna być realizacja zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, wynikającym z obecnie obowiązującego stanu prawnego. Priorytetowym polem działania Uczelni powinny być studia podyplomowe w zakresie penitencjarystyki dla kandydatów na oficerów Służby Więziennej, szkolenia zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk w korpusie podoficerskim, korpusie chorążych, szkolenia specjalistyczne kierowników działów ochrony, oddziałowych działów ochrony czy dowódców zmian działów ochrony.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Biorąc pod uwagę okoliczności wskazane w pkt 1 OSR oraz obowiązujące zasady regulujące ustrój uczelni Służby Więziennej, które odbiegają od zasad przyjętych w analogicznych jednostkach organizacyjnych służb, w projekcie zaproponowano wprowadzenie regulacji wzorowanych na obowiązujących przepisach przyjętych w odniesieniu do uczelni służb podporządkowanych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, przy jednoczesnym ich dostosowaniu do specyfiki funkcjonowania więziennictwa, tj.:

- Uczelnia będzie uczelnią służb państwowych, nadzorowaną przez Dyrektora Generalnego w zakresie wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej oraz przez Ministra Sprawiedliwości w pozostałym zakresie.
- Szef formacji będzie, obok Rektora, przełożonym jej funkcjonariuszy, a w zakresie pozadydaktycznym będzie kierował Uczelnią w sposób odpowiadający innym jednostkom organizacyjnym więziennictwa. Z powyższym związane są zmiany w zakresie nadawania sztandaru Uczelni, wyróżniania jej funkcjonariuszy, przenoszenia do służby w Uczelni i prowadzenia postępowań rekrutacyjnych, nadawania wyższych stopni służbowych oraz pozycji Rektora w przepisach dotyczących postępowań dyscyplinarnych i opiniowania funkcjonariuszy.

Uwzględniając rozwiązania systemowe oraz autonomię Uczelni, w projekcie przewidziano, że uczelnia Służby Więziennej zachowa status akademicki, uzyskany w oparciu o wyniki ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021, zakończonej przyznaniem Uczelni kategorii naukowej „A” w dwóch dyscyplinach – nauki o bezpieczeństwie oraz pedagogika. Jako uczelnia akademicka, uczelnia Służby Więziennej będzie mogła prowadzić kształcenie funkcjonariuszy Służby Więziennej na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, zarówno o profilu ogólnoakademickim, jak i praktycznym, jak również kontynuować kształcenie doktorantów oraz prowadzić działalność naukową i świadczyć usługi badawcze. Przyszłe kierunki rozwoju Uczelni oraz kształt jej oferty edukacyjnej, w tym utrzymanie statusu akademickiego oraz kontynuowanie funkcjonowania szkoły doktorskiej, będą należały do władz i wspólnoty Uczelni, po należyтым rozpoznaniu i uwzględnieniu potrzeb Służby Więziennej, w szczególności zakresu kompetencji, jakimi powinien wykazywać się absolwent Uczelni – funkcjonariusz Służby Więziennej, oficer, przyszły przedstawiciel kadry kierowniczej i dowódczej formacji.

- Podstawę realizacji programów studiów i programów studiów podyplomowych dla funkcjonariuszy i pracowników na Uczelni stanowić będą programy ustalane w porozumieniu z Rektorem przez Dyrektora Generalnego. Zmiana ma na celu dostosowanie treści przekazywanych funkcjonariuszom i pracownikom podczas studiów do potrzeb służby i zadań realizowanych przez więziennictwo.

- Przewiduje się powrót do prowadzenia szkoleń przygotowujących do uzyskania stopnia oficerskiego również w formie szkolenia zawodowego, co pozwoli na dostosowanie liczby przeszkalanych funkcjonariuszy i włączenie w ten proces pozostałej bazy szkoleniowej znajdującej się w dyspozycji formacji, a wpływ na określanie liczby przeszkalanych corocznie kandydatów na oficerów formacji zachowa wyłącznie jej Dyrektor Generalny.
- W zakresie zarządzania jednostkami organizacyjnymi od kandydatów na stanowiska kierownicze akceptowane będą dyplomy uzyskane na uczelniach cywilnych, na kierunkach, w których uwzględniono proces zarządzania zasobami ludzkimi (proj. art. 44a). Nowa regulacja spowoduje powrót do wcześniej obowiązujących rozwiązań, w świetle których uzyskanie odpowiednich kwalifikacji było możliwe podczas szkoleń specjalistycznych, na których kadra kierownicza zdobywała wiedzę teoretyczną i umiejętności z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi.
- Rektor-Komendant wyznaczany i odwoływany będzie przez Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości na wniosek Dyrektora Generalnego wyznaczać będzie spośród oficerów Służby Więziennej prorektora, pełniącego funkcję kierowniczą do spraw realizacji zadań Uczelni jako jednostki organizacyjnej, podległego Dyrektorowi Generalnemu.
- Możliwe będzie zwolnienie w uzasadnionych okolicznościach funkcjonariusza z obowiązku zwrotu kosztów studiów na Uczelni, analogicznie do innych typów szkoleń i kursów.
- Znosi się dodatek za wykonywanie zadań polegających na pełnieniu funkcji na Uczelni, przewidziany w art. 208 ust. 1 pkt 4 ustawy pragmatycznej. Dalsze wypłacanie przedmiotowego świadczenia należy uznać za nieuzasadnione różnicowanie sytuacji funkcjonariuszy pełniących służbę na Uczelni w odniesieniu do funkcjonariuszy pełniących służbę w ośrodkach szkolenia i doskonalenia kadr formacji.
- W art. 2 projektowanej ustawy przewidziano zmianę ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 86), w ten sposób, aby Uczelnia, działając pod nową nazwą, mogła pozostać jej beneficjentem.
- Nazwa Uczelni zostanie zmieniona na „Akademia Służby Więziennej”, co pozwoli na lepsze oddanie charakteru i roli, jaką ta jednostka organizacyjna wykonywać powinna na rzecz więziennictwa. Ze zmianą nazwy, jak również z nowymi zasadami powoływania Rektora związane jest przewidziane w art. 4 wygaszenie kadencji Rektora i Senatu dotychczasowej Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oraz przepisy obligujące do pilnego wyznaczenia nowego Rektora oraz przeprowadzenia wyborów do Senatu Uczelni.
- Statut Akademii Wymiaru Sprawiedliwości obowiązujący w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zachowuje moc do dnia wejścia w życie statutu Akademii Służby Więziennej, a Senat tej Akademii uchwała jej statut w terminie 30 dni od dnia jego wyboru.
- Osoby, które ukończyły studia, studia podyplomowe, inne formy kształcenia lub odbyły szkolenie lub doskonalenie zawodowe w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości na zasadach dotychczasowych, spełniać będą wymóg ukończenia studiów, studiów podyplomowych, innych form kształcenia lub odbycia szkolenia lub doskonalenia zawodowego odpowiednio w Akademii Służby Więziennej, natomiast osoby, które przed wejściem w życie niniejszej ustawy ukończyły Akademię Wymiaru Sprawiedliwości i posiadają kwalifikacje lub uprawnienia potwierdzone odpowiednimi dokumentami uzyskanymi w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości, zachowają kwalifikacje i uprawnienia na zasadach przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przewiduje się również, iż dyplom ukończenia studiów w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości będzie równorzędny z dyplomem ukończenia studiów w Akademii Służby Więziennej.
- Decyzje, inne rozstrzygnięcia i akty organów Akademii Wymiaru Sprawiedliwości stają się odpowiednio decyzjami, innymi rozstrzygnięciami i aktami organów Akademii Służby Więziennej, natomiast zgodnie z projektowanym art. 11 sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości lub w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości prowadzi się w Akademii Służby Więziennej, chyba że dalsze prowadzenie tych spraw należy wyłącznie do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej. Przewiduje się, iż wszystkie czynności podjęte w sprawach, o których mowa w art. 11 ust. 1, pozostaną w mocy.
- Do postępowań w sprawie nadania odznaki „Za zasługi dla więziennictwa” wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosować się będzie przepisy dotychczasowe.
- W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy Minister Sprawiedliwości dokona przeglądu nieruchomości wykorzystywanych przez Uczelnię pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych (proj. art. 7). W przypadku uznania, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora-Komendanta Akademii Służby Więziennej, że określone nieruchomości są nieprzydatne Akademii Służby Więziennej, Minister Sprawiedliwości będzie mógł nieodpłatnie przejąć na rzecz Skarbu Państwa prawa do tych nieruchomości i przekazać je na rzecz innej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej. Planowana zmiana w zakresie zwiększenia kontroli i dokonania przeglądu dotychczasowego stanu ilościowego nieruchomości Uczelni wydaje się niezbędna ze względu na konieczność precyzyjnego ustalenia bieżących potrzeb Akademii.

Proponowane zmiany przyczynią się do możliwości realizacji statutowych celów Uczelni, w szczególności kształcenia funkcjonariuszy Służby Więziennej, i będą dostosowane do potrzeb polskiego więziennictwa.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Francja

Francuska Krajowa Szkoła Administracji Penitencjarnej (ENAP) prowadzi szkolenia wstępne i ustawiczne dla wszystkich urzędników administracji więziennej, m.in. kadry kierowniczej (dyrektorzy służby więziennej), personelu nadzorczego (strażnicy, starsi strażnicy, porucznicy i szefowie służb więziennej), personelu zajmującego się integracją i kuratorstwem sądowym, personelu administracyjnego i technicznego, instruktorów w różnych specjalnościach (strzelectwo, pożarnictwo, techniki interwencji). Krajowa Szkoła Administracji Penitencjarnej (ENAP) jest instytucją administracji publicznej podlegającą Ministrowi Sprawiedliwości. Krajowa Szkoła Administracji Penitencjarnej zarządzana jest przez Radę Gubernatorów, a na jej czele stoi Dyrektor.

Słowacja

Słowacki Ośrodek Szkolenia Korpusu Służby Więziennej i Straży Sądowej organizacyjnie jest częścią Aresztu Śledczego i Zakładu Karnego w Nitrze. Działalność Ośrodka Szkolenia, w określonym zakresie, jest kierowana metodycznie i kontrolowana przez Wydział Zasobów Ludzkich i Działalności Społecznej Dyrekcji Generalnej Korpusu. Władzę w zakresie kadrowym i dyscyplinarnym nad funkcjonariuszami Ośrodka Szkolenia sprawuje Dyrektor Generalny Korpusu, a nad pracownikami cywilnymi Ośrodka – naczelnik więzienia w Nitrze. Ośrodek Szkolenia jest placówką do celów specjalnych Korpusu, zapewnia wypełnianie zadań w Korpusie w zgodzie ze szczegółowymi przepisami i wewnętrznymi regulacjami oraz zadaniami nałożonymi przez Dyrektora Generalnego Korpusu. Jego charakter i organizacja wskazuje, że jest to raczej ośrodek szkolenia/placówka Korpusu, niż uniwersytet. Ośrodek, jako jednostka specjalna Korpusu, jest w strukturze Korpusu, który podlega Ministerstwu Sprawiedliwości Republiki Słowackiej.

Irlandia

Irlandzka Szkoła Służby Więziennej jest odpowiedzialna za planowanie, koordynację, projektowanie, realizację, ocenę i rejestrowanie wszystkich działań edukacyjnych i rozwojowych personelu, w tym szkolenia z zakresu przywództwa, zarządzania, zasobów ludzkich i wprowadzające, szkolenia operacyjne i bezpieczeństwa, szkolenia w zakresie opieki nad więźniami, szkolenia z zakresu IT, finansów i administracji, szkolenia w zakresie opieki zdrowotnej. Wszyscy nowi członkowie organizacji przechodzą szkolenie wprowadzające w Irlandzkiej Szkole Służby Więziennej. Czas trwania szkolenia wprowadzającego różni się w zależności od stopnia i roli, przy czym nowe pielęgniarki więzienne i personel administracyjny kończą trzytygodniowe szkolenie.

Norwegia

Norweska Akademia Kształcenia Służb Penitencjarnych (KRUS) ma swoją siedzibę w Norwegii i jest ośrodkiem szkoleniowo-badawczym oraz centrum kompetencji wszystkich pracowników służb penitencjarnych w Norwegii. Zadaniem Akademii jest zapewnienie szkoleń dla funkcjonariuszy służby więziennej, a dla pracowników, którzy pracują w warsztatach przywieźniennych, zapewnienie kształcenia ustawicznego dla około 4000 osób, jak również prowadzenie badań i ich rozpowszechnianie.

Litwa

Centrum Rozwoju Kompetencji Litewskiej Służby Więziennej odpowiada za realizację szeregu programów szkoleń, w tym szkoleń wstępnych, podwyższania kwalifikacji, szkoleń specjalistycznych dla personelu mundurowego oraz szkoleń zawodowych. Centrum, jako integralna część Litewskiej Służby Więziennej, jest podległe Ministerstwu Sprawiedliwości. Szef Centrum Rozwoju Kompetencji jest bezpośrednio podległy Dyrektorowi Generalnemu Litewskiej Służby Więziennej. Centrum Rozwoju Kompetencji Litewskiej Służby Więziennej realizuje szkolenie zawodowe dla przyszłych funkcjonariuszy więziennictwa w formie stażu/przyuczenia do zawodu, np. 3 miesiące teorii i 6 miesięcy szkolenia na miejscu. Litewska Służba Więzienna wydaje świadectwa ukończenia szkolenia zawodowego przewidziane w Ustawie o kształceniu i szkoleniu zawodowym Republiki Litewskiej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	1	Informacja ogólnodostępna	Zwiększenie udziału Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w zmienionym procesie kształcenia i funkcjonowania Uczelni. Zmiany w zakresie sprawowania nadzoru – Dyrektor Generalny będzie nadzorował Uczelnię w zakresie wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej. Dyrektor Generalny współpracuje z Rektorem przy określaniu programów studiów i programów studiów

			podyplomowych stanowiących podstawę realizacji studiów i studiów podyplomowych dla funkcjonariuszy i pracowników na Uczelni. Uczelnia oraz Rektor podlegać będzie Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej.
Akademia Wymiaru Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Uczelnia Służby Więziennej zachowa status akademicki w dwóch dyscyplinach – nauki o bezpieczeństwie oraz pedagogika. Jako uczelnia akademicka uczelnia Służby Więziennej będzie mogła prowadzić kształcenie funkcjonariuszy Służby Więziennej na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, zarówno o profilu ogólnoakademickim, jak i praktycznym, jak również kontynuować kształcenie doktorantów oraz prowadzić działalność naukową i świadczyć usługi badawcze. Przyszłe kierunki rozwoju Uczelni oraz kształt jej oferty edukacyjnej, w tym utrzymanie statusu akademickiego oraz kontynuowanie funkcjonowania szkoły doktorskiej, będą należały do władz i wspólnoty Uczelni, po należytych rozpoznaniu i uwzględnieniu potrzeb Służby Więziennej. Zmiana nazwy na „Akademia Służby Więziennej”. Ze zmianą nazwy i statusu Uczelni będzie się wiązała konieczność dostosowania wewnętrznych aktów prawnych, jak również wydania nowych pieczęci i aktualizacji materiałów promocyjnych.
Studenci Akademii Wymiaru Sprawiedliwości	738	Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	Uczelnia Służby Więziennej zachowa status akademicki w dwóch dyscyplinach – nauki o bezpieczeństwie oraz pedagogika. Uczelnia Służby Więziennej będzie mogła prowadzić kształcenie funkcjonariuszy Służby Więziennej na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, zarówno o profilu ogólnoakademickim, jak i praktycznym, jak również kontynuować kształcenie doktorantów oraz prowadzić działalność naukową i świadczyć usługi badawcze. Ze zmianą nazwy będzie wiązała się konieczność zmiany dokumentów związanych z odbywaniem studiów.
Pracownicy Akademii Wymiaru Sprawiedliwości	160 etatów funkcjonariuszy SW, 164,38 etatów pracowników cywilnych	informacja Dyrektora Generalnego Służby Więziennej	Ze zmianą nazwy będzie wiązała się konieczność zmiany dokumentów związanych z zatrudnieniem. W przypadku pracowników cywilnych Uczelni, jeśli zajdzie taka potrzeba organizacyjna, zastosowanie będą miały powszechnie obowiązujące mechanizmy prawa pracy, dające gwarancje poszanowania praw pracowniczych, a w szczególności związane z instytucją przejścia pracownika z uwzględnieniem jego zgody na wyznaczenie nowego miejsca pracy.
Rektor-Komendant	1	Informacja ogólnodostępna	Wprowadzenie nowych zasad powoływania Rektora, tj. Rektor-Komendant wyznaczany i odwoływany będzie przez Ministra Sprawiedliwości.
Senat Akademii Wymiaru Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Z dniem wejścia w życie ustawy wygasną kadencje Rektora-Komendanta i Senatu Akademii Wymiaru Sprawiedliwości.
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Minister Sprawiedliwości na wniosek Dyrektora Generalnego wyznaczać będzie spośród oficerów Służby Więziennej prorektora, pełniącego funkcję kierowniczą do spraw realizacji zadań Uczelni jako jednostki organizacyjnej, podległego Dyrektorowi Generalnemu. Zobowiązanie Ministra Sprawiedliwości do dokonania – w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy – przeglądu nieruchomości wykorzystywanych przez

			Uczelnię pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych. W przypadku uznania, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora-Komendanta Wyższej Szkoły Służby Więziennej, że określone nieruchomości są nieprzydatne Wyższej Szkole Służby Więziennej, Minister Sprawiedliwości będzie mógł nieodpłatnie przejąć na rzecz Skarbu Państwa prawa do tych nieruchomości i przekazać je na rzecz innej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej. W terminie 7 dni przed dniem wejścia w życie ustawy Minister Sprawiedliwości wyznaczy Rektora-Komendanta Akademii Służby Więziennej.
Funkcjonariusze i pracownicy SW	29 018 – liczba osób zatrudnionych wg stanu na dzień 31.12.2024 r.	Centralny Zarząd Służby Więziennej	Możliwe będzie zwolnienie w uzasadnionych okolicznościach funkcjonariusza z obowiązku zwrotu kosztów studiów na Uczelni, analogicznie do innych typów szkoleń i kursów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.).

Projekt został skierowany do uzgodnień międzyresortowych (21 dni) oraz konsultacji publicznych (30 dni). Projekt został przekazany do konsultacji publicznych do następujących podmiotów:

1. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” (legislacja@solidarność.org.pl);
2. Forum Związków Zawodowych (biuro@fzz.org.pl);
3. Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowy (opzz@opzz.org.pl);
4. Rady Krajowej Sekcji Służby Więziennej NSZZ „Solidarność” (sw@solidarnosc.org.pl);
5. Zarządu Głównego NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa (nszzfipw@nszzfipw.org.pl);
6. Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
7. Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
8. Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
9. Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
10. Komitetu Polityki Naukowej.

Szczegóły dotyczące konsultacji zawarto w Raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania		Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane zmiany nie wywołają skutków finansowych dla budżetu Więziennictwa w roku wejścia w życie ustawy, jak i w kolejnych latach budżetowych. Zaproponowana zmiana w art. 208 w ust. 1 poprzez uchylenie pkt 4 spowoduje przekierowanie potencjalnie uzyskanych w ten sposób środków na potrzeby bieżące Służby.						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i z niepełnosprawnością	Brak wpływu.						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie ustawy nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
Komentarz: W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy Minister Sprawiedliwości dokona przeglądu nieruchomości wykorzystywanych przez Uczelnię pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych. Zmiany wprowadzane niniejszą ustawą będą skutkowały koniecznością wprowadzenia zmian w dokumentach organizacyjnych, dokumentach wewnętrznych, dokumentach studentów, materiałach promocyjnych, przekazania informacji do partnerów.								
9. Wpływ na rynek pracy								
Projektowana regulacja nie ma bezpośredniego wpływu na rynek pracy. W przypadku pracowników cywilnych Uczelni, jeśli zajdzie taka potrzeba organizacyjna, zastosowanie będą miały powszechnie obowiązujące mechanizmy prawa pracy, dające gwarancje poszanowania praw pracowniczych, a w szczególności związane z instytucją przejścia pracownika z uwzględnieniem jego zgody na wyznaczenie nowego miejsca pracy.								

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☒ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy Minister Sprawiedliwości dokona przeglądu nieruchomości wykorzystywanych przez Uczelnię pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych. W przypadku uznania, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora-Komendanta Akademii Służby Więziennej, że określone nieruchomości są nieprzydatne Akademii Służby Więziennej, Minister Sprawiedliwości będzie mógł nieodpłatnie przejąć na rzecz Skarbu Państwa prawa do tych nieruchomości i przekazać je na rzecz innej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 października 2025 r., z wyjątkiem art. 5, który wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Przewidziano utrzymanie przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy w mocy aktów wykonawczych, do których pośredniego uchylecia dojdzie w związku ze zmianami przewidzianymi w art. 36 i 38a ustawy pragmatycznej Służby Więziennej. W terminie 7 dni przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Sprawiedliwości wyznaczy Rektora-Komendanta Akademii Służby Więziennej.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na charakter projektowanych rozwiązań nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

Warszawa, dnia 13 marca 2025 r.

Raport z konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (UD112)

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) i § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt został również przekazany do zaopiniowania (na 21 dni) do Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt został także przekazany w celu przedstawienia stanowiska w ramach konsultacji publicznych (na 30 dni) przez: Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Radę Krajowej Sekcji Służby Więziennej NSZZ „Solidarność”, Zarząd Główny NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa, Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Konferencję Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych, Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komitet Polityki Naukowej.

Uwagi zgłosiły również: Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Związek Zawodowy Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oraz Rektor Akademii Wymiaru Sprawiedliwości.

Wyniki konsultacji i opiniowania zostały omówione w tabeli stanowiącej załącznik do raportu.

Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

W trybie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa zainteresowanie pracami nad projektem zgłosiły podmioty: „YOLO Katarzyna Wierzbicka” oraz „HACK&PHACK DEFENCE LTD Piotr Marcin Wierzbicki”.

Zestawienie uwag zgłoszonych w toku konsultacji i opiniowania do projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (UD112)

Jednostka redakcyjna	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko MS
Art. 17	Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej	Wątpliwości budzi tryb nieodpłatnego przejęcia przez Ministra Sprawiedliwości na rzecz Skarbu Państwa praw do nieruchomości przysługujących Uczelni Służby Więziennej, który nie przewiduje zgody Uczelni, a jedynie zasięgnięcie opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora–Komendanta Uczelni (art. 17 ust. 2 projektu). Zważywszy, że Uczelnia jest państwową osobą prawną, oświadczenia woli składa jej Rektor–Komendant, który ją reprezentuje. Wprawdzie Uczelnia jest nadzorowana przez Ministra Sprawiedliwości i przepisy przewidują nieodpłatne przejęcie na rzecz Skarbu Państwa praw do nieruchomości państwowej osoby prawnej albo za jej zgodą, albo za zgodą organu nadzorującego (art. 55a ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami), ale proponowane w projekcie rozwiązanie oznacza, że organ nadzorujący będzie jednocześnie organem decydującym o przejęciu. Instytucja zgody staje się w takim przypadku iluzoryczna. Dlatego rekomendujemy rozważenie, czy przejęcie praw na rzecz Skarbu Państwa nie powinno następować za zgodą Uczelni. Szczególnie, że takie rozwiązanie przewidywał art. 60 ust. 1 ustawy z 22 lipca 2022 r. o	Uwagi uwzględnione (przepis obecnie jest w kształcie uzgodnionym z Ministrem Rozwoju i Technologii) W zakresie uwag odnoszących się do projektowanego art. 17 dotyczącego nieruchomości znajdujących się w dyspozycji uczelni, zwracam uwagę na sanacyjny charakter projektowanych przepisów, mający na celu zniesienie bezspornie negatywnych skutków formalno-prawnych i materialnych, jakie wytworzyły się wokół jej funkcjonowania od czasu jej powołania. Ogniskują się one właśnie także wokół nieruchomości, w które uczelnia została wyposażona, pochodzących zasadniczo z zasobu pozostającego wcześniej w dyspozycji innych jednostek organizacyjnych Służby Więziennej. Na szczególne podkreślenie zasługuje, iż sposób, w jaki tego dokonano, budzi poważnie wątpliwości pod względem zgodności z obowiązującym prawem, i w związku z zawiadomieniami złożonymi przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej stanowi przedmiot oceny prawnokarnej przez Prokuraturę Okręgową w Ostrowie Wielkopolskim (postanowienie o wszczęciu śledztwa z dnia 13 listopada 2024 r., sygn. akt 3027-1.Ds.77.2024). Niezależnie od powyższego, w celu uniknięcia potencjalnych trudności i wątpliwości interpretacyjnych związanych ze stosowaniem w praktyce projektowanych regulacji, można rozważyć ich zmianę w ten sposób, aby we wskazanych przypadkach miała odpowiednie zastosowanie ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o

		zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 55a ust. 1a ustawy o gospodarce nieruchomościami uprawnienia przysługujące Skarbowi Państwa do przejętych nieruchomości, do czasu rozstrzygnięcia o sposobie ich zagospodarowania, wykonuje minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa. W kontekście projektowanych rozwiązań takie uprawnienie powinno przysługiwać Ministrowi Sprawiedliwości, dlatego zasadne wydaje się uzupełnienie art. 17 projektu. Zakres przedmiotowy art. 17 ust. 5 wymaga weryfikacji. Mając na uwadze treść ust. 1–4, wydaje się, że informacja o umowach oraz innych czynnościach prawnych związanych z obrotem nieruchomościami Skarbu Państwa przekazywana wojewodzie przez Ministra Sprawiedliwości powinna dotyczyć tylko tych nieruchomości, które będą podlegały czynnościom na podstawie ust. 1–4.	gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, z późn. zm.). W tym przypadku projektowanemu art. 17 nadamy brzmienie: „Art. 17. 1. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Sprawiedliwości dokona przeglądu nieruchomości stanowiących własność Uczelni, o której mowa w art. 8 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, lub oddanych tej Uczelni w użytkowanie wieczyste, użytkowanie lub użyczenie, pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych. W przypadku uznania, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora-Komendanta Szkoły, że określone nieruchomości są nieprzydatne Szkole, Minister Sprawiedliwości, po uzgodnieniu z Dyrektorem Generalnym Służby Więziennej może wystąpić do ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa o nieodpłatne przejęcie na rzecz Skarbu Państwa prawa do tych nieruchomości i przekazanie ich na rzecz innej jednostki organizacyjnej sobie podległej lub przez siebie nadzorowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222 i 1717). W zakresie sposobu zagospodarowania nieruchomości, o których mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa jest związany wnioskiem Ministra Sprawiedliwości.”.
Art. 17 ust. 2	Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury	Obecnie proponowane brzmienie tego przepisu (art. 17 ust. 2) stanowić będzie podstawę prawną dla możliwego przekazania przez Ministra Sprawiedliwości nieruchomości po Akademii Wymiaru Sprawiedliwości tylko na rzecz innej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej. Należy tymczasem wskazać, że nie wszystkie nieruchomości stanowiące obecnie własność Akademii Wymiaru Sprawiedliwości stanowiły wcześniej własność jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, ale są też i takie, które zostały przekazane Akademii Wymiaru Sprawiedliwości przez inne	Uwagi uwzględnione (przepis obecnie jest w kształcie uzgodnionym z Ministrem Rozwoju i Technologii)

		jednostki podległe Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowane. Dla przykładu wskazać chociażby można na nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Pawła Lipowczana 3, która uprzednio należała do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. W przypadku ewentualnego uznania określonej nieruchomości za nieprzydatną dla realizowania zadań ustawowych przez Wyższą Szkołę Służby Więziennej, zasadnym jest zatem wprowadzenie regulacji, co najmniej umożliwiającej Ministrowi Sprawiedliwości na zadysponowanie tą nieruchomością w szerszym zakresie niż tylko w obrębie jednostek organizacyjnych Służby Więziennej. W tym stanie rzeczy, uprzejmie proponuję następującą zmianę redakcyjną art. 17 ust. 2 projektu (przedstawioną w formie korekty na tle brzmienia całego art. 17): „Art. 17. 1. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Sprawiedliwości dokona przeglądu nieruchomości stanowiących własność Uczelni, o której mowa w art. 8 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, lub oddanych tej Uczelni w użytkowanie wieczyste, użytkowanie lub użyczenie, pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych. 2. W przypadku uznania, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora–Komendanta Szkoły, że określone nieruchomości są nieprzydatne Szkole, Minister Sprawiedliwości może nieodpłatnie przejąć na rzecz Skarbu Państwa prawa do tych nieruchomości i przekazać te nieruchomości na rzecz innej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości albo przez	
--	--	---	--

		nego nadzorowanych. Przekazanie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, następuje w uzgodnieniu z Dyrektorem Generalnym Służby Więziennej. Przepisy art. 51 ust. 2 oraz art. 55a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 i 1222) stosuje się odpowiednio. 3. Przeniesienie praw do nieruchomości określonych w ust. 2, stanowiących przedmiot własności Skarbu Państwa, dokonuje Minister Sprawiedliwości, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej. Przepis art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami stosuje się. 4. Minister Sprawiedliwości składa wniosek o założenie księgi wieczystej dla nieruchomości Skarbu Państwa, w przypadku jej braku, oraz o wpis w księdze wieczystej. 5. Minister Sprawiedliwości przekazuje wojewodzie informacje o umowach oraz innych czynnościach prawnych związanych z obrotem nieruchomościami Skarbu Państwa, o którym mowa w art. 13 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, zawierające: 1) określenie strony umowy lub innej czynności prawnej; 2) wartość nieruchomości i cenę nieruchomości; 3) w przypadku darowizny nieruchomości lub innych nieodpłatnych rozporządzeń – podstawowe warunki umowy albo innej czynności prawnej, w szczególności cel.” Jednocześnie, wraz z wprowadzeniem proponowanej zmiany, odpowiedniej korekty wymagałby też fragment uzasadnienia do projektu dotyczący art. 17 projektowanej ustawy, który mógłby otrzymać następujące brzmienie: „Stosownie do art. 17 projektowanej ustawy, w	
--	--	---	--

		terminie 30 dni od dnia wejścia jej w życie Minister Sprawiedliwości dokona przeglądu nieruchomości, którymi dysponuje uczelnia, pod względem ich przydatności do realizowania przez nią zadań ustawowych. W przypadku uznania, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i Rektora-Komendanta Wyższej Szkoły Służby Więziennej, że określone nieruchomości są nieprzydatne Wyższej Szkole Służby Więziennej, Minister Sprawiedliwości będzie mógł nieodpłatnie przejąć na rzecz Skarbu Państwa prawa do tych nieruchomości i przekazać te nieruchomości na rzecz innej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanych, przy czym takie przekazanie następowaloby w uzgodnieniu z Dyrektorem Generalnym Służby Więziennej.” Proponowana zmiana pozwoli na ewentualne przekazanie nieruchomości, które uznane zostaną za nieprzydatne dla realizacji zadań ustawowych Wyższej Szkoły Służby Więziennej, nie tylko innym jednostkom organizacyjnym Służby Więziennej, ale też innym jednostkom podległym Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanym (np. KSSiP). Jej celem jest przy tym wyłącznie stworzenie szerszego katalogu podmiotowego dla możliwego zadysponowania nieruchomościami, przy pozostawieniu ostatecznej decyzji w tym zakresie, w każdym konkretnym przypadku, Ministrowi Sprawiedliwości. W odniesieniu do nieruchomości przy ul. Lipowczana 3 w Warszawie, pozwoliłoby to na ewentualne powrotne przekazanie tej nieruchomości Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.	
--	--	---	--

uwagi do całości projektu (kwestionowanie wprowadzanych zmian)	Związek Zawodowy Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości	Jako członkowie Związku Zawodowego Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości pragniemy wyrazić nasze głębokie zaniepokojenie w związku z projektem ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej. Wspomniany projekt zakłada zmiany, które godzą w podstawowe prawa pracowników oraz destabilizują dotychczasowy porządek funkcjonowania Uczelni. Przede wszystkim zmierzają one do likwidacji Akademii Wymiaru Sprawiedliwości i utworzenia w jej miejsce Wyższej Szkoły Służby Więziennej mającej charakter uczelni zawodowej. Podkreślenia wymaga, że ministerialny projekt nie był konsultowany ze Związkiem Zawodowym Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości, który stanowi Związek Zawodowy w rozumieniu Ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854.) oraz Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, z 2024 r. poz. 878, 1222). Związek zrzesza zarówno pracowników, jak i funkcjonariuszy zatrudnionych w Uczelni. Jego zadaniem jest reprezentacja zrzeszonych pracowników, a także obrona ich godności, praw oraz interesów materialnych i moralnych, zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych. Organizacje związkowe (na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych), reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z 2020 r. poz. 568, 2157, z 2021 r. poz. 2445, z 2022 r. poz. 2666, z 2023 r. poz. 1586, 1723), mają prawo do opiniowania założeń i projektów aktów prawnych w zakresie objętym zadaniami odpowiednio związków	Uwagi nieuwzględnione (przepisy obecnie są w kształcie uzgodnionym z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego i uwzględniają postulat dot. akademickiego charakteru uczelni) Uwagi Związku Zawodowego Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oraz Rektora Akademii Wymiaru Sprawiedliwości proponuje się uznać za mające charakter pozamerytoryczny oraz polemiczny i w całości odrzucić. Należy jeszcze raz podkreślić, iż projektowana ustawa ma charakter sanacyjny i powstała w celu uzdrowienia systemu szkolenia funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz przywrócenia właściwych relacji pomiędzy kierownictwem resortu sprawiedliwości i Służby Więziennej a stanowiącą jedną z jednostek organizacyjnych formacji uczelnią. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, praktyka funkcjonowania uczelni wskazuje, iż sposób realizacji przez nią zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, wynikający z obecnie obowiązującego stanu prawnego, nie jest dostosowany do potrzeb polskiego więziennictwa. Obowiązujące zasady regulujące ustrój uczelni Służby Więziennej w sposób znaczący odbiegają także od zasad przyjętych w analogicznych jednostkach organizacyjnych służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Zauważyć trzeba, iż w obecnym stanie prawnym, Dyrektor Generalny Służby Więziennej, do zadań którego należy kierowanie wykonywaniem zadań ustawowych formacji, nie ma wpływu na proces szkolenia funkcjonariuszy zajmujących stanowiska kierownicze w jednostkach organizacyjnych więziennictwa oraz przyszłych oficerów Służby Więziennej, stanowiących zasób kadrowy przewidziany przecież do realizacji najważniejszych i najbardziej odpowiedzialnych zadań i obowiązków służbowych. Podkreślenia wymaga także, iż programy studiów dla personelu więziennictwa tworzone przez kadrę Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oferują teoretyczne kształcenie studentów, zrywając więzi z rzeczywistością penitencjarną, w której funkcjonariusze Służby Więziennej pełnią służbę. Dyrektor Generalny Służby Więziennej nie bierze udziału w przygotowaniu treści, sposobu oraz realizacji egzaminów końcowych dla kandydatów na podoficerów, chorążych oraz oficerów, do czego
--	---	---	---

		zawodowych i związków pracodawców. Nie dotyczy to jedynie założeń i projektu budżetu państwa, które są opiniowane w innym trybie. Obowiązek zasięgania opinii dotyczy założeń i projektów aktów prawnych wszelkiego rodzaju, a więc nawet tych, które są wydawane na podstawie ustaw, ale nie w celu ich wykonania (np. aktów wydawanych na podstawie art. 93 Konstytucji RP). Wykonując ten obowiązek organ władzy może, według swojego wyboru – skierować do organizacji partnerów społecznych założenia albo projekt aktu prawnego. Organy władzy obowiązane są kierować założenia lub projekty aktów prawnych do odpowiednich władz organizacji partnerów społecznych, wskazanych w statutach tych organizacji. Kierując założenia lub projekt aktu prawnego do konsultacji, organ władzy obowiązany jest określić termin przedstawienia opinii, nie krótszy niż 30 dni. Organizacja nie ma jednak obowiązku przedstawienia opinii, nieprzedstawienie jej w wyznaczonym terminie oznacza rezygnację z jej wyrażenia. Pomimo tego, Związek Zawodowy Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości nie otrzymał żadnej korespondencji z Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie postulowanych zmian. Brak konsultacji założeń legislacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości z przedstawicielami Związku Zawodowego wyraźnie świadczy o braku dialogu społecznego i pomija głos osób, których te zmiany bezpośrednio dotyczą, co stanowi jawne naruszenie prawa obowiązującego. Jednocześnie należy wskazać, że nieskierowanie korespondencji dotyczącej zmian funkcjonowania Akademii jest przejawem ignorowania praw pracowniczych i podważa zaufanie	uczelnia posiada wyłączność. Wskazać przy tym trzeba, iż znaczna część oferty studiów podyplomowych na uczelni, na kierunkach takich jak: zarządzanie kryzysowe i ochrona ludności, mediacje i sprawiedliwość naprawcza, ochrona dziecka i rodziny przed przemocą, ekokryminologia, andragogika, w ogóle nie odpowiada zadaniom ustawowym i potrzebom Służby Więziennej. Realizacja studiów na ww. kierunkach zajmuje miejsce, które powinno być wykorzystane do prowadzenia niezbędnych w służbie i pracy szkoleń i studiów dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Mając na uwadze powyższe, podstawowym zadaniem Uczelni powinna być realizacja zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, wynikającym z obecnie obowiązującego stanu prawnego. Priorytetowym polem działania Uczelni powinny być studia podyplomowe w zakresie penitencjarystyki dla kandydatów na oficerów Służby Więziennej, szkolenia zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk w korpusie podoficerskim, korpusie chorążych, szkolenia specjalistyczne kierowników działów ochrony, oddziałowych działów ochrony czy dowódców zmian działów ochrony. Biorąc pod uwagę wyżej wskazane okoliczności, w zakresie ulokowania uczelni Służby Więziennej w strukturze organizacyjnej formacji, w projekcie zaproponowano wprowadzenie regulacji wzorowanych na obowiązujących przepisach przyjętych w odniesieniu do uczelni służb podporządkowanych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, przy jednoczesnym ich dostosowaniu do specyfiki funkcjonowania więziennictwa. Mając na uwadze powyższe trzeba również mieć na uwadze, iż teza, zgodnie z którą ingerencja ustawodawcy w ustrój uczelni, która w zasadniczym zakresie jest przecież jednostką organizacyjną formacji mundurowej powołaną do prowadzenia kształcenia jej personelu, stanowi niedozwoloną ingerencję w autonomię uczelni i naruszenie przepisów Konstytucji i Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, wydaje się mieć wręcz charakter niezgodny z zasadami logicznego rozumowania i nie może stanowić punktu odniesienia do rzeczywistości funkcjonowania Uczelni – jednostki organizacyjnej Służby Więziennej. W zakresie uwagi dotyczącej braku konsultacji projektu ustawy z
--	--	--	---

		do instytucji publicznych. Wobec powyższego Organizacja związkowa wyraża stanowczy sprzeciw wobec takiego trybu działania, który uniemożliwia przedstawienie opinii Strony Związkowej, jak i wyrażenia postulatów w tej kwestii. Ministerstwo Sprawiedliwości, pomijając głos pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oraz reprezentujących ich związków zawodowych, wykazało brak poszanowania dla praw pracowniczych i zasad przejrzystości przy wdrażaniu istotnych zmian legislacyjnych. Taki tryb działania jest nie do przyjęcia w państwie prawa i stanowi bezprecedensowy przykład lekceważenia roli, jaką władze publiczne powinny pełnić wobec osób, których praca ma istotne znaczenie dla funkcjonowania systemu penitencjarnego. Omawiany projekt ustawy wzbudza uzasadniony sprzeciw nie tylko ze względu na formę, ale także na treść proponowanych zmian. Przede wszystkim projekt Ministerstwa Sprawiedliwości stanowi naruszenie autonomii uczelni wyższej. Przekształcenie Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w uczelnię zawodową pozostaje w sprzeczności z artykułem 70 ust. 5 Konstytucji RP oraz przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej jako: „p.s.w.n.”). Zastąpienie uczelni akademickiej placówką zawodową ogranicza także konstytucyjne prawo do nauki i obniża standardy kształcenia. Działanie to uniemożliwia rozwój naukowy funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz studentów Akademii, w tym doktorantów, którzy zostaną pozbawieni możliwości uzyskania stopnia doktora w ramach kształcenia akademickiego. W kontekście zmiany statusu Akademii Wymiaru Sprawiedliwości wbrew jej woli należy podkreślić, że	wymienionym związkiem zawodowym, brak dialogu społecznego oraz pomijania głosu pracowników uczelni należy wskazać, że uwaga jest niezasadna i niezrozumiała w tym sensie, że zarzut braku konsultacji został zgłoszony właśnie w ramach konsultacji publicznych projektu. Projekt został skierowany do takich konsultacji w dniu 7 października 2024 r. z terminem 30 dni na zgłaszanie ewentualnych uwag, jak również został opublikowany na stronach Rządowego Centrum Legislacji. Postępowanie z projektem w pełni zatem czyniło zadość wymogom procedury legislacyjnej. Związek Zawodowy Pracowników AWS nie otrzymał indywidualnego pisma w sprawie konsultacji z dwóch powodów: 1) nie jest związkiem reprezentatywnym w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) (za reprezentatywne organizacje związkowe uznaje się ogólnokrajowe związki zawodowe, ogólnokrajowe zrzeszenia (federacje) związków zawodowych i ogólnokrajowe organizacje międzyzwiązkowe (konfederacje), które spełniają łącznie określone kryteria, w tym kryterium posiadania minimum 300 000 członków – art. 23 ust. 2 ustawy o RDS; wszystkie organizacje reprezentatywne otrzymały projekt w trybie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854); 2) został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 22 października 2024 r., czyli w dwa tygodnie po skierowaniu projektu do konsultacji publicznych; w myśl ugruntowanych poglądów związek uzyskuje prawo do prowadzenia działalności statutowej dopiero z chwilą jego rejestracji (do tego czasu jego funkcjonowanie ogranicza się do czynności rejestracyjnych i organizatorskich). Zgłoszenie przez związek zawodowy uwag w ramach konsultacji publicznych jest bezpośrednim dowodem na nieprawdziwość zarzutu braku takich konsultacji, pomijania głosów pracowników uczelni oraz braku przejrzystości we wdrażaniu projektowanych zmian legislacyjnych. Tylko na marginesie należy podnieść, że pismo w imieniu Związku Zawodowego Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości
--	--	---	--

		Konstytucja RP, nakłada na władze obowiązek zapewnienia takich samych praw i obowiązków wszystkim uczelniom wyższym oraz ich pracownikom. Przekształcenie Akademii w instytucję zawodową podważa zasadę równego traktowania, szczególnie w sytuacji, gdy inne uczelnie mundurowe w Polsce posiadają status akademicki. Co więcej, projekt ustawy jest niezgodny z zasadami określonymi w p.s.w.n., ponieważ wprowadza regulacje sprzeczne z ogólnymi przepisami dotyczącymi funkcjonowania uczelni wyższych, w tym prawo do mianowania rektora przez społeczność akademicką. Przypomnienia wymaga, że ustawa szczególnie nie może stać w sprzeczności z przepisami Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce, mającą charakter <i>ius generalis</i> w zakresie organizacji i funkcjonowania szkolnictwa wyższego. Akademia Wymiaru Sprawiedliwości pełni ważną rolę w kształceniu i doskonaleniu funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz pracowników cywilnych, a planowane zmiany mogą znacząco obniżyć standardy kształcenia i wpłynąć negatywnie na całą Służbę Więzienną. Projektowane zmiany uderzają nie tylko w autonomię Akademii, jak również ograniczają prawa pracownicze oraz dostęp do rozwoju zawodowego i naukowego funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Likwidacja Akademii Wymiaru Sprawiedliwości stanowi bezpośrednie zagrożenie dla podstawowych praw pracowników oraz funkcjonariuszy zatrudnionych w Uczelni, które to uprawnienia obejmują stabilność zatrudnienia, dostęp do dalszego rozwoju zawodowego i naukowego. Zmiana statusu uczelni z akademickiej na zawodową ogranicza	zostało podpisane przez Sekretarza związku, który w myśl zapisów ujawnionych w Krajowym Rejestrze Sądowym nie jest upoważniony do samodzielnego reprezentowania związku (związek może reprezentować tylko Przewodniczący lub jego Zastępca, albo osoba upoważniona uchwałą zarządu w granicach tego upoważnienia). W odniesieniu do uwag, dotyczących sygnalizowanej sprzeczności proponowanych zmian z konstytucyjnym prawem do nauki oraz autonomią uczelni, stwierdzić należy, że taka sprzeczność nie zachodzi. Proponowane zmiany w żadnym stopniu nie ograniczają funkcjonariuszom i pracownikom Służby Więziennej prawa do kształcenia, przeciwnie – umożliwiają im zdobywanie potrzebnej wiedzy i umiejętności w różnych dyscyplinach i formach w ramach różnych uczelni. Postulowane jest odejście od monopolizacji nauczania na rzecz konkurencyjności, otwartości oraz różnorodności form zdobywania przez funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej potrzebnych kwalifikacji. Za proponowanymi zmianami stoi przekonanie, że uczelnia nie może mieć monopolu na kształcenie funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej ani na prowadzenie badań naukowych w polskich jednostkach penitencjarnych, a Służba Więzienna powinna otworzyć się na kandydatów do służby zdobywających wiedzę na różnych uczelniach. W odniesieniu do uwag, dotyczących sygnalizowanej sprzeczności proponowanych zmian z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w pierwszej kolejności zauważenia wymaga, że ustawa o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce są aktami o randze równorzędnej (ustawowej), a w konsekwencji nie zachodzą między nimi relacje nadrzędności ani podrzędności i nie jest uprawnionym odwoływanie się do hierarchicznej zgodności lub sprzeczności tych aktów. Ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ma charakter ustawy systemowej, lecz przepisy ustawy o Służbie Więziennej mają charakter przepisów szczególnych i jako takie nie mogą być postrzegane jako te, które godzą w ten system. Ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w dziale XIV. „Przepisy szczególne” w art. 434 ust. 4 wprost stanowi, że zakres
--	--	---	--

	możliwości awansu i podnoszenia kwalifikacji poprzez naukę i badania, pozbawia pracowników dotychczasowych ścieżek kariery oraz prowadzi do niepewności związanej z przyszłością ich miejsc pracy. Takie działania naruszają zasadę ochrony praw pracowniczych oraz pewności zatrudnienia, a także godzą w prawo do nauki i rozwoju zawodowego gwarantowane przez przepisy konstytucyjne. Tymczasem obowiązkiem władzy publicznej jest tworzenie prawa, które zmierza do zapewnienia stabilnych miejsc pracy i wspiera rozwój zawodowy obywateli, zwłaszcza w instytucjach publicznych, takich jak Akademia, które pełnią kluczową rolę w kształceniu służb państwowych. Likwidacja Akademii Wymiaru Sprawiedliwości stanowi także zagrożenie dla stabilności systemu edukacji penitencjarnej w Polsce. Akademia jako jedyna uczelnia tego rodzaju w kraju zapewnia profesjonalne kształcenie kadr penitencjarnych i cywilnych, a jej przekształcenie na placówkę zawodową nie tylko obniży standardy edukacji, ale również zagraża bezpieczeństwu funkcjonariuszy i społeczeństwa, które jest chronione przez kadry Służby Więziennej. Z uwagi na powyższe przedstawiciele Związku Zawodowego oceniają projekt ustawy zdecydowanie negatywnie, wskazując, że nie spełnia on podstawowych wymogów, a ponadto jest sprzeczny z interesem publicznym. Projektowane zmiany nie tylko naruszają prawa pracowników i funkcjonariuszy, ale również pozbawione są realnego uzasadnienia. Likwidacja Akademii i zastąpienie jej instytucją zawodową nie przyczyni się do polepszenia jakości kształcenia ani lepszego funkcjonowania uczelni. Przeciwnie – działania te zagrażają jakości edukacji i	działania uczelni służb państwowych jako jednostki organizacyjnej właściwej służby określają odrębne przepisy. W odniesieniu do uwag, dotyczących nieracjonalności przekształcenia Uczelni w uczelnię zawodową, przypomnienia wymaga, jakie cele i zadania stały u podstaw utworzenia uczelni Służby Więziennej nowelizacją ustawy pragmatycznej dokonaną ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 912). Odnotować należy, że zgodnie z założeniami projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw z 2017 r. uczelnia Służby Więziennej miała prowadzić kształcenie kadry więziennictwa w zakresie odpowiadającym potrzebom Służby Więziennej. W uzasadnieniu tegoż projektu wielokrotnie wybrzmiewał zawodowy charakter powoływanej nią uczelni („Zakłada się, że absolwenci uczelni Służby Więziennej dzięki uzawodowionemu kształceniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia będą lepiej niż dotychczas przygotowani (...)\”, „podstawowym celem utworzenia uczelni jest realizacja studiów na rzecz kadry więziennictwa”, „Podstawowym zadaniem uczelni będzie kształcenie funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej (...)\”, „Główną ideą przyświecającą projektowanym regulacjom jest poprawa kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, stworzenie im możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych, pełna profesjonalizacja i wzmocnienie kompetencji służb penitencjarnych. Zamierzenie realizuje się przez: utworzenie uczelni Służby Więziennej, jako ośrodka określającego kierunki i najwyższe standardy w procesie edukacji kadr Służby Więziennej”). Zmianami dokonanymi ustawą z dnia 22 lipca 2022 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1933, z późn. zm.) doszło do odejścia od podstawowego celu powołania uczelni na rzecz realizacji potrzeb, wykraczających poza potrzeby Służby Więziennej. Powyższą ustawą zmieniono bowiem art. 8 ust. 1a ustawy o Służbie Więziennej, w ten sposób, że do dotychczasowego jego brzmienia: „Uczelnia jest uczelnią służb państwowych nadzorowaną przez Ministra Sprawiedliwości, działającą na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
--	---	--

		przyszłości uczelni, a w konsekwencji wpływają negatywnie na całą Służbę Więzienną oraz na szeroko pojęty interes publiczny. Przekształcenie Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w uczelnię zawodową, wbrew jej woli kadry uczelni oraz bez konsultacji z przedstawicielami organizacji związkowych, prowadzi do nieodwracalnych szkód w systemie szkolnictwa wyższego oraz godzi w prawa funkcjonariuszy i pracowników. Związek Zawodowy Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości kategorycznie sprzeciwia się procedowaniu projektu ustawy, który łamie podstawowe zasady państwa prawa i prawa pracownicze. Wobec oczywistego naruszenia podstawowych norm prawnych oraz rażącego ignorowania strony społecznej, wzywamy do natychmiastowego wycofania projektu z procedury legislacyjnej. Żądamy również zapewnienia pełnej transparentności i respektowania prawa do konsultacji wszelkich zmian w obszarze tak ważnym dla pracowników i funkcjonariuszy Służby Więziennej.	(Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), posiadającą osobowość prawną, która może realizować proces dydaktyczny również poza swoją siedzibą z wykorzystaniem infrastruktury Służby Więziennej” dodano „oraz realizującą zadania na rzecz wymiaru sprawiedliwości i administracji publicznej”, przy czym w projekcie te same ustawy z 2022 r. nie uzasadniono przyczyn, dla których infrastruktura Służby Więziennej ma służyć realizacji zadań innych niż zadania Służby Więziennej. W związku z powyższym wbrew stanowisku, stosownie do którego „brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla kreowania Uczelni wyłącznie jako uczelni zawodowej”, w rzeczywistości brak jest uzasadnienia dla kreowania uczelni jako uczelni akademickiej i realizacji przez nią zadań również na rzecz wymiaru sprawiedliwości i administracji publicznej. Projektowane zmiany dążą do przywrócenia podstawowej roli uczelni Służby Więziennej. Założeniem projektu jest, aby po zmianach uczelnia realizowała zadania na rzecz Służby Więziennej, prowadząc kształcenie w zakresie odpowiadającym potrzebom i wyzwaniom polskiego więziennictwa. Cele utworzenia uczelni Służby Więziennej są spójne z koncepcją uczelni zawodowej, dedykowanej funkcjonariuszom i pracownikom Służby Więziennej, którą projektowana ustawa przywraca. W odniesieniu do uwag, dotyczących „ukrytej” likwidacji Akademii Wymiaru Sprawiedliwości, wskazać należy, że proponowane zmiany nie prowadzą do likwidacji uczelni Służby Więziennej, lecz do zmiany obecnego modelu jej funkcjonowania z zachowaniem zasady kontynuacji, co wymaga zmiany stanu prawnego, w tym zasad regulujących ustrój uczelni. Wbrew prezentowanemu stanowisku zakres proponowanych zmian uzasadnia i wymaga przyjęcia przepisów przejściowych. W pozostałym zakresie za niecelowe uznano odnoszenie się do zawartej w stanowisku argumentacji o charakterze polemicznym, będącej wyrazem odmiennego postrzegania charakteru i roli uczelni Służby Więziennej. Ministerstwo Sprawiedliwości podtrzymuje w pełnym zakresie wskazane w uzasadnieniu projektu argumenty przemawiające za potrzebą przyjęcia proponowanych zmian.
uwagi do całości projektu	Rektor Akademii	Projekt ustawy przed skierowaniem do prac	Uwagi nieuwzględnione (przepisy obecnie są w kształcie

(kwestionowanie wprowadzanych zmian)	Wymiaru Sprawiedliwości	legislacyjnych nie był przedmiotem jakichkolwiek uzgodnień z Akademią Wymiaru Sprawiedliwości, której <i>de facto</i> dotyczy, co należy uznać za działania niepożądane, godzące w dobre imię studentów Uczelni, całej społeczności akademickiej, jak i funkcjonariuszy Służby Więziennej, jak i uderzające w podstawowe zasady demokratycznego państwa prawa oraz autonomię Uczelni. Proponowane zmiany ustawy w wysoce istotny sposób stanowią zagrożenie dla autonomii uczelni akademickich oraz wolności badań naukowych, jakie projektowana ustawa za sobą niesie. Stojące w oczywistej sprzeczności z konstytucyjnym prawem do nauki oraz autonomią uczelni wyższych (art. 70 Konstytucji RP) oraz przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. z 2023 r., poz. 742 ze zm., dalej „p.s.w.n.”) rozwiązania przewidziane w przedłożonym do zaopiniowania projekcie ustawy godzą nie tylko w działalność jednostki akademickiej, której ustawa ta bezpośrednio dotyczy – tj. Akademii Wymiaru Sprawiedliwości – ale też mogą stanowić niebezpieczny precedens w zakresie ewentualnego przyszłego ograniczania autonomii innych uczelni w Polsce <i>in genere</i>. Niniejszy projekt „ustawy likwidacyjnej” w praktyce niweczy bowiem zasadę autonomii uczelni, a także podważa istotę prawa do nauki, wolność badań naukowych oraz wolność nauki jako takiej, stojąc w całkowitej sprzeczności z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ponadto przedłożony w tym kształcie projekt „ustawy likwidacyjnej” narusza także zasady techniki prawodawczej oraz ogólne zasady legislacji, co jest zaskakujące, biorąc pod uwagę fakt, iż powstał on w Ministerstwie	uzgodnionym z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego i uwzględniają postulat dot. akademickiego charakteru uczelni) Uwagi Związku Zawodowego Pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oraz Rektora Akademii Wymiaru Sprawiedliwości proponuje się uznać za mające charakter pozamerytoryczny oraz polemiczny i w całości odrzucić. Należy jeszcze raz podkreślić, iż projektowana ustawa ma charakter sanacyjny i powstała w celu uzdrowienia systemu szkolenia funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz przywrócenia właściwych relacji pomiędzy kierownictwem resortu sprawiedliwości i Służby Więziennej a stanowiącą jedną z jednostek organizacyjnych formacji uczelnią. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, praktyka funkcjonowania uczelni wskazuje, iż sposób realizacji przez nią zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, wynikający z obecnie obowiązującego stanu prawnego, nie jest dostosowany do potrzeb polskiego więziennictwa. Obowiązujące zasady regulujące ustrój uczelni Służby Więziennej w sposób znaczący odbiegają także od zasad przyjętych w analogicznych jednostkach organizacyjnych służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Zauważyć trzeba, iż w obecnym stanie prawnym, Dyrektor Generalny Służby Więziennej, do zadań którego należy kierowanie wykonywaniem zadań ustawowych formacji, nie ma wpływu na proces szkolenia funkcjonariuszy zajmujących stanowiska kierownicze w jednostkach organizacyjnych więziennictwa oraz przyszłych oficerów Służby Więziennej, stanowiących zasób kadrowy przewidziany przecież do realizacji najważniejszych i najbardziej odpowiedzialnych zadań i obowiązków służbowych. Podkreślenia wymaga także, iż programy studiów dla personelu więziennictwa tworzone przez kadrę Akademii Wymiaru Sprawiedliwości oferują teoretyczne kształcenie studentów, zrywając więzi z rzeczywistością penitencjarną, w której funkcjonariusze Służby Więziennej pełnią służbę. Dyrektor Generalny Służby Więziennej nie bierze udziału w przygotowaniu treści, sposobu oraz realizacji egzaminów końcowych dla kandydatów na podoficerów, chorążych oraz oficerów, do czego uczelnia posiada wyłączność. Wskazać przy tym trzeba, iż znaczna
--------------------------------------	-------------------------	---	---

		Sprawiedliwości. Równie zaskakujące jest także to, że projekt ten powstał w Ministerstwie Sprawiedliwości kierowanym przez Pana Ministra, tj. niedawnego Rzecznika Praw Obywatelskich. Pan Minister jeszcze niedawno osobiście zaangażowany był w obronę autonomii uczelni i wolności nauki, co potwierdzało m.in. Pana wystąpienie z dnia 30 października 2020 roku skierowane do ówczesnego Ministra Edukacji i Nauki, które dobrze pamiętam i bardzo wysoko cenię. Panie Ministrze, zapowiadając likwidację Akademii Wymiaru Sprawiedliwości wskazał Pan (konferencja z 23 maja 2024 r. w MS), że wypełniane przez Akademię Wymiaru Sprawiedliwości funkcje mogłyby z powodzeniem wypełniać inne uczelnie publiczne i prywatne. W szczególności zastanawiający jest ten ostatni element. Zapowiedzi przekształcenia Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w wyższą szkołę zawodową, szkolącą jedynie funkcjonariuszy, oznaczają zamknięcie lub wygaszenie kierunków cywilnych – przede wszystkim prawa. Funkcje akademii miałyby – zgodnie z zapowiedziami Pana Ministra – przejąć inne uczelnie publiczne i prywatne. Tymczasem Pan Minister jeszcze przed objęciem funkcji rządowej był Dziekanem Wydziału Prawa Uniwersytetu SWPS – prywatnej (niepublicznej) uczelni warszawskiej. Przejęcie funkcji akademii przez podmioty prywatne (niepubliczne) oznacza więc wprost przekierowanie studentów z uczelni służby publicznej do na przykład podmiotów takich jak Uniwersytet SWPS – Wydział Prawa, którym Pan Minister kierował przed objęciem funkcji rządowej i którego nadal jest wykładowcą. Można tym samym – w likwidacji Uczelni – dopatrywać się celowego działania, albowiem zwiększenie liczby studentów w	część oferty studiów podyplomowych na uczelni, na kierunkach takich jak: zarządzanie kryzysowe i ochrona ludności, mediacje i sprawiedliwość naprawcza, ochrona dziecka i rodziny przed przemocą, ekokryminologia, andragogika, w ogóle nie odpowiada zadaniom ustawowym i potrzebom Służby Więziennej. Realizacja studiów na ww. kierunkach zajmuje miejsce, które powinno być wykorzystane do prowadzenia niezbędnych w służbie i pracy szkoleń i studiów dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Mając na uwadze powyższe, podstawowym zadaniem Uczelni powinna być realizacja zadań w zakresie prowadzenia studiów i szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, wynikającym z obecnie obowiązującego stanu prawnego. Priorytetowym polem działania Uczelni powinny być studia podyplomowe w zakresie penitencjarystyki dla kandydatów na oficerów Służby Więziennej, szkolenia zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk w korpusie podoficerskim, korpusie chorążych, szkolenia specjalistyczne kierowników działów ochrony, oddziałowych działów ochrony czy dowódców zmian działów ochrony. Biorąc pod uwagę wyżej wskazane okoliczności, w zakresie ulokowania uczelni Służby Więziennej w strukturze organizacyjnej formacji, w projekcie zaproponowano wprowadzenie regulacji wzorowanych na obowiązujących przepisach przyjętych w odniesieniu do uczelni służb podporządkowanych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, przy jednoczesnym ich dostosowaniu do specyfiki funkcjonowania więziennictwa. Mając na uwadze powyższe trzeba również mieć na uwadze, iż teza, zgodnie z którą ingerencja ustawodawcy w ustrój uczelni, która w zasadniczym zakresie jest przecież jednostką organizacyjną formacji mundurowej powołaną do prowadzenia kształcenia jej personelu, stanowi niedozwoloną ingerencję w autonomię uczelni i naruszenie przepisów Konstytucji i Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, wydaje się mieć wręcz charakter niezgodny z zasadami logicznego rozumowania i nie może stanowić punktu odniesienia do rzeczywistości funkcjonowania Uczelni – jednostki organizacyjnej Służby Więziennej. W zakresie uwagi dotyczącej braku uzgodnień projektu ustawy z Akademią Wymiaru Sprawiedliwości przed skierowaniem do prac
--	--	---	--

		prywatnej uczelni, na której się pracuje oznacza zarówno korzyść w postaci zwiększenia własnej stabilności zatrudnienia (zapewnione pensum dydaktyczne nauczyciela akademickiego) w warunkach niżu demograficznego oraz zmniejszonego zainteresowania ofertą studiów wyższych na prywatnych uczelniach, jak również korzyść związaną ze środkami publicznymi od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego otrzymywanymi przez uczelnię prywatną, w związku ze zwiększoną liczbą studentów, wreszcie na ewentualne korzyści związane z rozwojem kariery akademickiej, w tym organizacyjno-naukowej, w związku z podejmowanymi przez Pana czynnościami oraz zaniechaniami jako Minister Sprawiedliwości. Zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym Akademia Wymiaru Sprawiedliwości jest publiczną uczelnią akademicką służb państwowych, a jej statutowym celem działalności jest kształcenie i wychowywanie funkcjonariuszy Służby Więziennej, funkcjonariuszy innych służb oraz osób cywilnych. Służba Więzienna jest jedną z kluczowych Służb Mundurowych Rzeczypospolitej Polskiej, odpowiadającą za bezpieczeństwo państwa i obywateli, co niesie za sobą konieczność posiadania przez funkcjonariuszy Służby Więziennej stosownych kompetencji i umiejętności. Do realizacji tego celu niezbędne jest posiadanie odpowiedniego zaplecza naukowo-dydaktycznego, co też Akademia Wymiaru Sprawiedliwości zapewnia w ramach prowadzonych studiów. Ponadto Uczelnia realizuje programy kształcenia także dla studentów cywilnych. Działalność AWS jest ukierunkowana na kształcenie kadr wymiaru sprawiedliwości, która w przyszłości przyczyni się do ulepszenia Rzeczypospolitej Polskiej	legislacyjnych, wskazać należy, że taki obowiązek nie został przewidziany w uchwale nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, zwanej dalej „Regulaminem pracy RM”) ani w przepisach odrębnych. Stosownie do § 35 ust. 1–4 Regulaminu pracy RM projekt ustawy podlega uzgodnieniom z członkami Rady Ministrów oraz Szefem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a także z Rządowym Centrum Legislacji pod względem prawnym, zaś w przypadkach określonych w odrębnych przepisach ze wskazanymi w tych przepisach organami lub podmiotami, których zakresu działania dotyczy projekt. Zgodnie natomiast z § 36 ust. 1 Regulaminu pracy RM organ wnioskujący, biorąc pod uwagę treść projektu ustawy lub projektu rozporządzenia, a także uwzględniając inne okoliczności, w tym znaczenie projektu oraz przewidywane skutki społeczno-gospodarcze, stopień jego złożoności oraz jego pilność, przedstawia projekt do konsultacji publicznych, w tym może skierować projekt do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji w celu przedstawienia ich stanowiska, uwzględniając rekomendacje w zakresie procedur przeprowadzania konsultacji publicznych, o których mowa w § 23 pkt 2. Konsultacja treści projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej z Akademią Wymiaru Sprawiedliwości zrealizowana została na etapie konsultacji publicznych i w ich ramach możliwe było zgłoszenie uwag do projektu, z którego to prawa Akademia skorzystała. W tym stanie rzeczy nie jest prawdziwe twierdzenie, stosownie do którego: „projekt nie został w żaden sposób skonsultowany z Akademią Wymiaru Sprawiedliwości”. Odróżnić przy tym należy instytucję konsultacji publicznych od prekonsultacji, które mają charakter fakultatywny i dokonywane są na etapie poprzedzającym rozpoczęcie prac legislacyjnych. Wyjaśnienia wymaga, że zgodnie z informacjami udostępnionymi na stronie Rządowego Centrum Legislacji: „(...) podstawę do rozpoczęcia prac legislacyjnych mogą stanowić wyniki przeprowadzonych prekonsultacji. Organ zobowiązany do opracowania projektu ustawy może bowiem podjąć decyzję o przeprowadzeniu prekonsultacji, polegających na wstępnym skonsultowaniu problemów
--	--	---	--

	jako demokratycznego państwa prawa, mającej w poszanowaniu podstawowe prawa wszystkich obywateli oraz zasady konstytucyjne. Powyższe stanowi statutowy cel działalności Uczelni. Mając to wszystko na względzie, ze zdziwieniem, zaniepokojeniem i głębokim smutkiem przyjąłem proponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1683, z późn. zm.) zmiany, co wyrażam w niniejszym stanowisku. Tym bardziej za niezrozumiały i nieprawidłowy należy uznać fakt braku jakichkolwiek uprzednich uzgodnień Ministra Sprawiedliwości z Akademią Wymiaru Sprawiedliwości co do projektowanych proponowanych zmian. Wobec powyższego należy podnieść, iż projekt ustawy jest całkowicie bezzasadny i godzący w interesy zarówno Służby Więziennej, jak i w pozostałym zakresie (w tym pracowników Uczelni, studentów, jak i autonomii uczelni w ogólności w polskim porządku prawnym), w tym w szczególności, wskazuję, co następuje. I. Sprzeczność z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. z 2023 r., poz. 742 ze zm., dalej „p.s.w.n.”) Przepisy projektu ustawy, które stanowią, że Uczelnia Służby Więziennej (dalej zwana „Uczelnią”) jest zawsze uczelnią zawodową niezależnie od uzyskanej kategorii naukowej jest sprzeczna z przepisami p.s.w.n., które uzależniają status uczelni akademickiej wyłącznie od wyniku ewakuacji jakości działalności naukowej (art. 14 ust. 1 p.s.w.n.). W polskim systemie prawa p.s.w.n., jest ustawą o charakterze organicznym i ogólnym (to na nią wskazuje się w art. 70 ust. 5 Konstytucji RP), mającą za celu określenie zasad	lub zagadnień z określonych dziedzin, będących przedmiotem planowanego projektu ustawy”. Skorzystanie z możliwości przeprowadzenia prekonsultacji pozostaje zatem w gestii organu zobowiązanego do opracowania projektu. Tym samym za całkowicie nieuzasadnione uznać należy twierdzenie, jakoby działanie zgodne z postanowieniami Regulaminu pracy RM było zarazem działaniem „uderzającym w podstawowe zasady demokratycznego państwa prawa oraz autonomię Uczelni”. Nie jest także zrozumiałym, z jakich przyczyn rozwiązanie to miałoby stanowić działanie „godzące w dobre imię studentów Uczelni, całej społeczności akademickiej, jak i funkcjonariuszy Służby Więziennej”, czego stanowisko Akademii nie precyzuje. W odniesieniu do uwag, dotyczących sygnalizowanej sprzeczności proponowanych zmian z konstytucyjnym prawem do nauki oraz autonomią uczelni (art. 70 ust. 5 Konstytucji RP w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 9 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce), stwierdzić należy, że taka sprzeczność nie zachodzi. Proponowane zmiany w żadnym stopniu nie ograniczają funkcjonariuszom i pracownikom Służby Więziennej prawa do kształcenia, przeciwnie – umożliwiają im zdobywanie potrzebnej wiedzy i umiejętności w różnych dyscyplinach i formach w ramach różnych uczelni. Postulowane jest odejście od monopolizacji nauczania na rzecz konkurencyjności, otwartości oraz różnorodności form zdobywania przez funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej potrzebnych kwalifikacji. Za proponowanymi zmianami stoi przekonanie, że uczelnia nie może mieć monopolu na kształcenie funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej ani na prowadzenie badań naukowych w polskich jednostkach penitencjarnych, a Służba Więzienna powinna otworzyć się na kandydatów do służby zdobywających wiedzę na różnych uczelniach. Wbrew stanowisku Akademii proponowane brzmienie art. 8 ust. 1a ustawy o Służbie Więziennej (art. 1 pkt 1 lit. a projektu ustawy), powierzające nadzór nad uczelnią Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej – co istotne i pominięte w stanowisku Akademii – w zakresie wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej, a także art. 63 ust. 2 pkt 2 ustawy o Służbie Więziennej (art. 1 pkt 22 lit. b
--	--	--

		funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego i nauki (art. 1 p.s.w.n.). Tym samym więc przepisy ustaw szczególnych (w tym wypadku ustawy o Służbie Więziennej) wprowadzające wyjątki od zasad ogólnych wprowadzonych przez p.s.w.n. godzą w ten system i podważają funkcję p.s.w.n. jako podstawowego aktu prawnego regulującego funkcjonowanie uczelni wyższych. Wobec tego art. 8 ust. 1a projektowanej „ustawy likwidacyjnej” jest niezgodny z przepisami p.s.w.n. Określenie wprost w ustawie zawodowego charakteru Uczelni narusza przepisy p.s.w.n. Zgodnie z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce decyduje ewaluacja realizowana przez niezależną komisję (PKA), a nazwa Uczelni (tj. wyższa szkoła, akademia, uniwersytet) zmienia się dopiero po ewaluacji w drodze ustawowej, a nie w jej trakcie, w ramach ministerialnych zapatrywań, ogólnych wizji oraz dyskrejonalnej władzy. Należy wskazać (w ujęciu systemowym prawa), że ustawa szczegółowa – tj. ustawa o Służbie Więziennej – nie ma charakteru kreacyjnego względem ogólnego określonego w p.s.w.n. procesu ewaluacji uczelni wyższych, a jedynie pomocniczo uzupełnia p.s.w.n. w zakresie funkcjonowania Uczelni SW – tj. AWS, a tym samym ustawa szczegółowa – tj. ustawa o SW – nie może być sprzeczna w swej treści z ustawą ogólną – tj. ustawą p.s.w.n. Sytuację, w której przepisem ustawy szczególnej wprowadza się wyłom w systemie ustanowionym przez p.s.w.n. należy uznać za wysoce niepożądaną. W istocie bowiem w takiej sytuacji szkolnictwo wyższe w Polsce przestaje być systemem. Pojęcie systemu implikuje bowiem istnienie jednolitych zasad i regulacji dla wszystkich elementów tego systemu, a	projektu ustawy), określające przełożonego osób zajmujących wyższe stanowiska kierownicze w Służbie Więziennej, w tym Rektora, nie ingerują w jej autonomię. Podobnie za nieuprawnioną ingerencję w autonomię uczelni nie można uznać zmiany art. 66a ustawy o Służbie Więziennej w brzmieniu zaproponowanym w projekcie ustawy (art. 1 pkt 23), która przywraca zasady funkcjonowania uczelni właściwe uczelniom służb państwowych, w których rektor uczelni, będącej jednocześnie jednostką organizacyjną danej służby mundurowej, jest powoływany (wyznaczany) i odwoływany przez ministra nadzorującego daną uczelnię służb państwowych. Taka konstrukcja nie budzi wątpliwości w przypadku uczelni wojskowych, policyjnych i pożarniczych. W konsekwencji nie stanowi również naruszenie zasady autonomii przyznanej Ministrowi Sprawiedliwości w tym przepisie uprawnienie do wyznaczenia i odwołania Rektora i prorektora w przypadku uczelni Służby Więziennej, czy związane ze zmianą nazwy i nowymi zasadami powołania Rektora wygaszenie kadencji Rektora i Senatu dotychczasowej Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w art. 5 projektu ustawy. Nie można także zgodzić się, aby nieuprawnioną ingerencję w wewnętrzną politykę organizacyjną i kadrową uczelni stanowiła modyfikacja art. 48 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej (art. 1 pkt 19 projektu ustawy), która ma charakter wynikowy, związany z wprowadzeniem w projektowanej ustawie ogólnej zasady, iż uczelnia oraz Rektor podlegać będzie Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej. Proponowane zmiany nie naruszają autonomii organizacyjnej, majątkowej, finansowej, ani naukowej Uczelni, tym bardziej jej nie niweczą, ani nie podważają istoty prawa do nauki, wolności badań naukowych oraz wolności nauki jako takiej. Nie narusza również zasady autonomii uczelni określenie jej zawodowego charakteru w ustawie bez względu na uzyskaną kategorię naukową (art. 1 pkt 1 lit. b) projektu ustawy, który dodaje do art. 8 ustawy o Służbie Więziennej ust. 1aa. Za powyższym przemawia w pierwszej kolejności charakter i rola uczelni, która ma odpowiadać potrzebom Służby Więziennej oraz służyć jej funkcjonariuszom i pracownikom, w dalszej zaś przeciwdziałać ewentualnym próbom jej przekształcenia w przyszłości w uczelnię akademicką, sprzecznie z celem jej utworzenia i
--	--	--	--

	takim jest m.in. Uczelnia. Nie sposób dokonać prawidłowej wykładni systemowej, kiedy przepis szczególny zasadę ogólną tego systemu podważa. Za niedopuszczalne z punktu widzenia postanowień p.s.w.n należy również uznać możliwość powołania na stanowisko rektora osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora, a zatem wbrew art. 24 ust. 1 p.s.w.n. Tymczasem p.s.w.n., jako ustawa o charakterze systemowym powinna mieć pierwszeństwo stosowania. Należy zwrócić uwagę, że p.s.w.n dopuszcza zaostrenie wymagań, jakie ma spełniać rektor, ale nie ich złagodzenie. Choć w art. 439 ust. 2 p.s.w.n. dopuszczono „w szczególnych przypadkach” powołanie przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych rektora uczelni służb państwowych spośród oficerów, niespełniających warunków określonych w art. 24 ust. 1 tej ustawy, jednak przepis ten odnosi się wyłącznie do uczelni nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych a nie innego ministra (podobnego przepisu nie ma w art. 438 p.s.w.n., który odnosi się do uczelni nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej). Ponadto art. 439 ust. 2 p.s.w. wymaga by rektor posiadał stopień we właściwej służbie odpowiadający co najmniej stopniowi generała brygady a nie pułkownika. Należy też zwrócić uwagę, że w praktyce w uczelniach podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w statutach uczelni wprowadzono wymóg spełniania przez rektora wymagań z art. 24 ust. 1 p.s.w.n., czyli posiadania stopnia naukowego doktora. Wyjątkiem jest Wyższa Szkoła Straży Granicznej, która jednak jako jedyna z uczelni służb mundurowych nie spełnia kryteriów uczelni akademickiej wskazanych w p.s.w.n. Projektowana ustawa narusza również normę ogólną	zakresem działania. Proponowana zmiana ma w tym zakresie charakter naprawczy. Zgłoszone natomiast uwagi do art. 1 pkt 3 i 13 projektu ustawy – wobec uwzględnienia uwag Ministra Nauki i modyfikacji proponowanego brzmienia art. 9b i art. 43ca ustawy o Służbie Więziennej – uznać należy za bezprzedmiotowe. W odniesieniu do uwag, dotyczących sygnalizowanej sprzeczności proponowanych zmian z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w pierwszej kolejności zauważenia wymaga, że ustawa o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce są aktami o randze równorzędnej (ustawowej), a w konsekwencji nie zachodzą między nimi relacje nadrzędności ani podrzędności i nie jest uprawnionym odwoływanie się do hierarchicznej zgodności lub sprzeczności tych aktów. Podobnie nie jest zasadnym odwoływanie się do „pierwszeństwa stosowania” ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ma charakter ustawy systemowej, lecz przepisy ustawy o Służbie Więziennej mają charakter przepisów szczególnych i jako takie nie mogą być postrzegane jako te, które „godzą w ten system i podważają funkcję p.s.w.n. jako podstawowego aktu prawnego regulującego funkcjonowanie uczelni wyższych”. Ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w dziale XIV. „Przepisy szczególne” w art. 434 ust. 4 wprost stanowi, że zakres działania uczelni służb państwowych jako jednostki organizacyjnej właściwej służby określają odrębne przepisy. W tym kontekście niezasadny jest zarzut, że proponowane brzmienie art. 8 ust. 1aa ustawy o Służby Więziennej, stosownie do którego: „Uczelnia pozostaje uczelnią zawodową służb państwowych bez względu na uzyskaną kategorię naukową (...)” jest niezgodne z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Za nieprawidłowe uznać również należy stanowisko, zgodnie z którym przewidziana w projekcie ustawy możliwość powołania na stanowisko Rektora osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora (art. 66a ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej) jest niedopuszczalna w świetle przepisów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a dokładnie
--	--	--

		zawartą w art. 23 p.s.w.n. Przepis art. 10 ust. 2 projektowanej ustawy stanowi, że Uczelnią kieruje Dyrektor Generalny Służby Więziennej, czym niniejszy przepis albo wprowadza podwójne kierownictwo Uczelni albo w intencji wnioskodawcy ma <i>de facto</i> derogować przepisy ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że Uczelnia jest i zawsze była jednostką Służby Więziennej, jednak ze względu na Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zachowuje swoją autonomię a Minister sprawuje nad nią nadzór. Wprowadzenie podwójnego przełożenia jest nie tylko nieuzasadnioną ingerencją w autonomię uczelni, ale również w uprawnienia senatu oraz rektora opisane w p.s.w.n., zgodnie z którymi uczelnia kieruje Rektor i Senat a nadzoruje ją właściwy minister w tym przypadku Minister Sprawiedliwości. Tymczasem Dyrektor Generalny ma w świetle projektu ustawy ma nie tylko mieć znaczący wpływ na mianowanie rektora (którym w świetle ustawy może być osoba nie posiadająca doktoratu), ale również ma mianować funkcjonariuszy w uczelni (a są to niejednokrotnie pracownicy dydaktyczni i naukowci), przyznawać stopnie w korpusie szeregowych, podoficerów i chorążych, czyli studentom uczelni itp. Dodanie do przepisów ustawy o SW art. 43ac – jak proponuje projektodawca – jest sprzeczne z przepisami p.s.w.n., określającymi zasady tworzenia programu studiów. Zgodnie z projektem ustawy to Dyrektor Generalny nadaje program studiów w drodze zarządzania. Podczas gdy zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 11 p.s.w.n. to senat uczelni ustala program studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego. Co więcej, w skład senatu zgodnie z ustawą (p.s.w.n.) wchodzi przedstawiciele	z art. 24 ust. 1, a to wobec treści art. 439 ust. 7 ww. ustawy, który jasno wskazuje, że w odniesieniu do uczelni służb państwowych nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości w sprawach, o których mowa w ust. 1–6 [wyboru rektora uczelni służb państwowych], stosuje się przepisy ustawy o Służbie Więziennej. W świetle powyższego nie jest trafną argumentacją, odnoszącą się do art. 439 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którą: „Choć w art. 439 ust. 2 p.s.w.n. dopuszczono w szczególnych przypadkach powołanie przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych rektora uczelni służb państwowych spośród oficerów, niespełniających warunków określonych w art. 24 ust. 1 tej ustawy, jednak przepis ten odnosi się wyłącznie do uczelni nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych a nie innego ministra”. Projektowana ustawa nie narusza także art. 23 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, proponując dodanie do art. 10 ustawy o Służbie Więziennej ust. 1a, który stanowi, że Dyrektor Generalny kieruje Uczelnią, gdyż – co pomija stanowisko Akademii – kierownictwo to ograniczone jest do wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej („Dyrektor Generalny kieruje Uczelnią w zakresie wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej”), a więc w zakresie pozadydaktycznym. Tym samym przepis ten nie stanowi ingerencji w autonomię uczelni ani uprawnienia Senatu i Rektora opisane w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W odniesieniu do uwag, dotyczących nieracjonalności przekształcenia Uczelni w uczelnię zawodową, przypomnienia wymaga, jakie cele i zadania stały u podstaw utworzenia uczelni Służby Więziennej nowelizacją ustawy pragmatycznej dokonaną ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 912). Odnotować należy, że zgodnie z założeniami projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw z 2017 r. uczelnia Służby Więziennej miała prowadzić kształcenie kadry więziennictwa w zakresie odpowiadającym potrzebom Służby Więziennej. W uzasadnieniu tegoż projektu wielokrotnie wybrzmiewał zawodowy charakter powoływanej nią uczelni („Zakłada się, że absolwenci uczelni Służby Więziennej dzięki
--	--	--	--

		studentów i doktorantów, a więc również oni powinni brać udział w ustalaniu programu studiów. Sprzeczność projektowanego przepisu art. 43ac z przepisami p.s.w.n. jest zatem rażąca i oczywista. W Polsce programy studiów są tworzone przez uczelnie a ich prawidłowość oraz jakość nadzoruje PAKA. W sytuacji gdy uczelnia w wyniku parametryzacji osiąga odpowiednią kategorię zyskuje w tym obszarze samodzielność. Zatwierdzanie programów studiów podyplomowych to kompetencja Senatu Uczelni. II. Sprzeczność z zasadą autonomii uczelni Autonomia uczelni jest wolnością zagwarantowaną w art. 70 ust. 5 Konstytucji RP a jej pogwałcenie może stanowić naruszenie art. 31 ust. 3 Konstytucji (M. Salamonowicz [w:] A. Jakubowski (red.) Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Warszawa 2023, art. 3, nb. 4). Autonomia uczelni polega m.in. na tym, że „szkoły wyższe i ich organy nie są ani organizacyjnie, ani też funkcjonalnie podporządkowane żadnemu organowi administracji publicznej” (tak post. NSA z 8.2.2012 r., I OSK 2207/11, Legalis). Jak wyjaśnił Trybunał Konstytucyjny, autonomia uczelni to m.in. „1) prawo do ustalania przez władze szkoły treści i form nauczania, 2) tematyki i metod badań naukowych, 3) regulaminów studiów, które decydują o ich toku, 4) prawo do wybierania – przez nauczycieli akademickich, studentów i pracowników niebędących nauczycielami – władz stanowiących i wykonawczych uczelni” (TK z 5.10.2005 r., SK 39/05, OTK-A 2005, Nr 9, poz. 99). W tym ujęciu za niedopuszczalne należy uznać postanowienie art. 1 pkt 2 ustawy likwidacyjnej, że uczelnią kieruje Dyrektor Generalny Służby Więziennej, który nie jest władzą uczelni wybraną przez społeczność akademicką. Podobnie projektowane postanowienie „ustawy	uzawodowionemu kształceniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia będą lepiej niż dotychczas przygotowani (...)", „podstawowym celem utworzenia uczelni jest realizacja studiów na rzecz kadry więziennictwa”, „Podstawowym zadaniem uczelni będzie kształcenie funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej (...)", „Główną ideą przyświecającą projektowanym regulacjom jest poprawa kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, stworzenie im możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych, pełna profesjonalizacja i wzmocnienie kompetencji służb penitencjarnych. Zamierzenie realizuje się przez: utworzenie uczelni Służby Więziennej, jako ośrodka określającego kierunki i najwyższe standardy w procesie edukacji kadr Służby Więziennej”). Zmianami dokonanymi ustawą z dnia 22 lipca 2022 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1933, z późn. zm.) doszło do odejścia od podstawowego celu powołania uczelni na rzecz realizacji potrzeb, wykraczających poza potrzeby Służby Więziennej. Powyższą ustawą zmieniono bowiem art. 8 ust. 1a ustawy o Służbie Więziennej, w ten sposób, że do dotychczasowego jego brzmienia: „Uczelnia jest uczelnią służb państwowych nadzorowaną przez Ministra Sprawiedliwości, działającą na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), posiadającą osobowość prawną, która może realizować proces dydaktyczny również poza swoją siedzibą z wykorzystaniem infrastruktury Służby Więziennej” dodano „oraz realizującą zadania na rzecz wymiaru sprawiedliwości i administracji publicznej”, przy czym w projekcie tejże ustawy z 2022 r. nie uzasadniono przyczyn, dla których infrastruktura Służby Więziennej ma służyć realizacji zadań innych niż zadania Służby Więziennej. W związku z powyższym wbrew stanowisku Akademii, stosownie do którego „brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla kreowania Uczelni wyłącznie jako uczelni zawodowej”, w rzeczywistości brak jest uzasadnienia dla kreowania uczelni jako uczelni akademickiej i realizacji przez nią zadań również na rzecz wymiaru sprawiedliwości i administracji publicznej. Projektowane zmiany dążą do przywrócenia podstawowej roli uczelni Służby Więziennej. Założeniem projektu jest,
--	--	--	--

		likwidacyjnej” powierzające nadzór nad uczelnią Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej (art. 1 pkt 1 „ustawy likwidacyjnej”) oraz wprowadzające podległość służbową Rektora wobec Dyrektora Generalnego Służby Więziennej (art. 1 pkt 22 „ustawy likwidacyjnej”) należy uznać za rażąco sprzeczne z zasadą autonomii uczelni. Wprowadzenie zasady, że Uczelnia jest uczelnia zawodową niezależnie od wyniku ewaluacji – poza sprzecznościami z p.s.w.n. godzi także w zasadę autonomii uczelni. Zgodnie z art. 15 ust. 5 p.s.w.n. uczelnia akademicka może wносить do Ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki o przekształcenie jej w uczelnię zawodową. Jest to jednak uprawnienie uczelni mieszczące się w zakresie jej autonomii. Sytuacja, w której to ustawodawcą przekształca uczelnię akademicką w uczelnię zawodową wbrew woli tej uczelni należy uznać za naruszenie jej autonomii zagwarantowanej przez art. 3 ust. 1 i 9 ust. 2 p.s.w.n. Sprzeczne z zasadą autonomii uczelni jest także przewidziane w art. 1 ust. 3 i w art. 1 pkt. 13 ustawy likwidacyjnej powierzenie Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej uprawnienia do ustalania programów studiów wyłącznie „w porozumieniu” z Rektorem. Swoboda działalności dydaktycznej jest elementem autonomii uczelni chronionym konstytucyjnie (wyrok TK z 8.11.2000 r., SK 18/99, OTK 2000, Nr 7, poz. 258), jako że elementem autonomii uczelni chronionej przez art. 70 ust. 5 Konstytucji jest m.in. niezależność w tworzeniu programów nauczania (A. Balicki, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2021, art. 3, nb. 2). W Deklaracji z Erfurtu o autonomii uniwersytetów z 1996 r. stwierdzono m.in., że	aby po zmianach uczelnia realizowała zadania na rzecz Służby Więziennej, prowadząc kształcenie w zakresie odpowiadającym potrzebom i wyzwaniom polskiego więziennictwa. Cele utworzenia uczelni Służby Więziennej są spójne z koncepcją uczelni zawodowej, dedykowanej funkcjonariuszom i pracownikom Służby Więziennej, którą projektowana ustawa przywraca. W odniesieniu do uwag, dotyczących „ukrytej” likwidacji Akademii Wymiaru Sprawiedliwości, wskazać należy, że proponowane zmiany nie prowadzą do likwidacji uczelni Służby Więziennej, lecz do zmiany obecnego modelu jej funkcjonowania z zachowaniem zasady kontynuacji, co wymaga zmiany stanu prawnego, w tym zasad regulujących ustrój uczelni. Wbrew prezentowanemu stanowisku zakres proponowanych zmian uzasadnia i wymaga przyjęcia przepisów przejściowych. Uwaga, dotycząca zatem braku podstaw do wprowadzenia przepisów przejściowych art. 11–15 do projektu ustawy nie została uwzględniona. W pozostałym zakresie za niecelowe uznano odnoszenie się do zawartej w stanowisku argumentacji o charakterze polemicznym, będącej wyrazem odmiennego postrzegania charakteru i roli uczelni Służby Więziennej. Ministerstwo Sprawiedliwości podtrzymuje w pełnym zakresie wskazane w uzasadnieniu projektu argumenty przemawiające za potrzebą przyjęcia proponowanych zmian. Brak jest natomiast możliwości odniesienia do zawartego w stanowisku stwierdzenia, zgodnie z którym przedłożony projekt ma naruszać także zasady techniki prawodawczej oraz ogólne zasady legislacji, albowiem nie precyzuje ono, na czym owe naruszenia polegają i które konkretnie zasady zostały zdaniem Akademii naruszone.
--	--	--	---

		autonomia uczelni to „zdolność instytucji akademickich do samodzielnego decydowania, w jaki sposób wykonają ustalone i uzgodnione zadania, które sobie samodzielnie wyznaczyły” (cyt. za M. Salamonowicz, op.cit.). Skoro zatem prawo do określania kierunków studiów i programów nauczania jest jednym z elementów autonomii uczelni (M. Salamonowicz, op.cit., nb. 6) to za sprzeczne z tą zasadą należy uznać zakazanie uczelni spełniającej kryteria do bycia uczelnią akademicką w rozumieniu p.s.w.n. naboru na studia o profilu ogólnoakademickim, co ma nastąpić na podstawie art. „ustawy likwidacyjnej”. Jak już wspomniano, konstytucyjnie chronionym elementem autonomii uczelni jest także prawo do wybierania władz w tym przede wszystkim rektora. Narusza więc tę autonomię przyznanie kompetencji do mianowania rektora i prorektorów Ministrowi Sprawiedliwości (art. 1 pkt 23 „ustawy likwidacyjnej”). W jeszcze większym stopniu godzi w autonomię uczelni uprawnienie przyznane ministrowi do ich odwoływania i zawieszania (art. 1 ust. 37 ustawy likwidacyjnej). Oznacza to bowiem ich pełna zależność od Ministra, co jest nie do pogodzenia zasadą autonomii uczelni. Narusza omawianą zasadę autonomii uczelni także skrócenie kadencji Rektora i Senatu, jakie ma nastąpić na podstawie art. 5 „ustawy likwidacyjnej”. Za kluczowy element autonomii należy bowiem uznać prawo odpowiednich organów uczelni i społeczności akademickiej nie tylko do powołania, ale także do odwoływania organów uczelni. Modyfikacja art. 48 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej stanowi ingerencję w kompetencje Rektora. Odbiera Rektorowi uprawnienie do mianowania funkcjonariuszy z Uczelni na stanowiska	
--	--	--	--

		służbowe – <i>de facto</i> oznacza nieuprawnioną ingerencję w wewnętrzną politykę organizacyjną i kadrową Uczelni. Rażącym złamaniem zasady autonomii uczelni jest również ustanowienie przełożonego dla Rektora w postaci Dyrektora Generalnego SW (art. 1 pkt 22b projektowanej ustawy). Ponadto, w sposób oczywisty jest to naruszenie przepisów p.s.w.n., które stanowią, że nad jego działaniami czuwa jedynie Senat. III. Nieracjonalność przekształcenia Uczelni w uczelnię zawodową Wprowadzenie wyjątku od rozwiązania systemowego musi być odpowiednio uzasadnione. Tymczasem brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla kreowania Uczelni wyłącznie jako uczelni zawodowych. Różnica między uczelnią zawodową a akademicką jest taka, że ta pierwsza nie musi prowadzić studiów drugiego stopnia (magisterskich) oraz nie prowadzi kształcenia doktorantów (art. 14 i 15 p.s.w.n.). Nie istnieje żadne uprawnienie uczelni zawodowej, którego by nie posiadała uczelnia akademicka. Kształcenie funkcjonariuszy Służby Więziennej na studiach pierwszego i drugiego stopnia w takim samym zakresie może odbywać się w uczelni zawodowej jak i akademickiej. W szczególności na uczelni akademickiej mogą być także prowadzone studia na profilu praktycznym (art. 64 ust. 2 p.s.w. n. oraz 15 ust.2 p.s.w.n. <i>a contrario</i>). Ustawa nie może uchylać przepisom o ocenie parametrycznej, czy uzyskiwaniu prawa do nadawania stopnia doktora. Natomiast ustalenie, że Uczelnia jest uczelnią zawodową wyklucza możliwość kształcenia na niej doktorantów, nawet jeśli ma odpowiednią kategorię naukową. Należy też zauważyć, że niejasne jest, czy Uczelnia będąc uczelnią zawodową a zarazem uczelnią	
--	--	--	--

		posiadającą w pewnych dyscyplinach naukowych kategorię A, będzie miała prawo do nadawania stopnia naukowego doktora. Jak bowiem wspomniano uczelnia zawodowa nie może „kształcić doktorantów”, jednak prawo do nadawania stopnia doktora ma, zgodnie z art. 185 ust. 1 pkt 1 p.s.w.n. uczelnia posiadająca kategorię naukową A+, A albo B+, niezależnie od tego czy jest uczelnią akademicką czy zawodową. Możliwe zatem będzie, że Uczelnia będzie miała prawo do nadawania stopnia doktora, ale jedynie w trybie eksternistycznym a nie w ramach szkoły doktorskiej (art. 197 p.s.w.n.). Należy mieć na względzie, że niektóre służby mundurowe wymagają wręcz posiadania stopnia doktora dla awansu na wyższe stopnie oficerskie (alternatywą, mniej pożądaną jest zazwyczaj dyplom studiów podyplomowych). Należy również zauważyć, że uczelnia akademicka – w przeciwieństwie do uczelni zawodowej – ma obowiązek prowadzić działalność naukową i świadczyć usługi badawcze (art. 11 ust. 2 w zw. z art. 9 ust. 1 p.s.w.n.). Projekt „ustawy likwidacyjnej” oznacza zaś pozbawienie Służby Więziennej ośrodka, który mógłby prowadzić taką działalność. Tymczasem potrzeby Służby Więziennej jednoznacznie wskazują na potrzebę prowadzenia takich działań i Uczelnia w swojej historii przeprowadzała szereg badań mających istotne znaczenie dla działalności Służby Więziennej. Na marginesie należy także wskazać na szeroką współpracę zarówno krajową, jak i międzynarodową jaką prowadzi obecnie Uczelnia, nieustannie się rozwija, jej renoma na arenie międzynarodowej jest coraz większa, tym bardziej za bezzasadne należy uznać ingerowanie w autonomię i funkcjonowanie Uczelni.	
--	--	--	--

		Należy też wskazać, że inne uczelnie mundurowe, tzn. podlegające Ministrowi Obrony Narodowej lub ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych mają status akademii i prowadzą zarówno badania naukowe jak i kształcenie doktorantów. Wyjątkiem jest Wyższa Szkoła Straży Granicznej, która jednak z uwagi na niedawne powstanie nie przeszła jeszcze procesu ewaluacji w żadnej z dyscyplin naukowych. IV. „Ukryta” likwidacja Akademii Wymiaru Sprawiedliwości Za kuriozalne należy uznać treść art. 11–15 „ustawy likwidacyjnej”. Te postanowienia uznają bowiem <i>de facto</i> Akademię Wymiaru Sprawiedliwości za inny podmiot niż Wyższą Szkołę Służby Więziennej. Z jednej więc strony „ustawa likwidacyjna” wyłącznie zmienia nazwę Uczelni (art. 4 „ustawy likwidacyjnej” por. uzasadnienie), ale nie wygasa jej bytu prawnego a z drugiej strony jej art. 11–15 traktują Wyższą Szkołę Służby Więziennej za podmiot nowy niebędący tym samym, lecz innym bytem niż Akademia Wymiaru Sprawiedliwości. Jeżeli Wyższa Szkoła Służby Więziennej jest tym samym podmiotem co Akademia Wymiaru Sprawiedliwości tyle że działającym pod inną nazwą, jednak nadal będącym tą samą Uczelnią, to nie ma podstaw do wprowadzania przepisów przejściowych odnoszących się do absolwentów, decyzji i innych rozstrzygnięć oraz spraw prowadzonych przez AWS. W istocie jednak omawiane przepisy traktują AWS jako podmiot likwidowany a WSSW jako podmiot nowy, pomiędzy którymi nie ma żadnej ciągłości. Podsumowując, należy wskazać, że projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1683, z późn. zm.) tj. „ustawa likwidacyjna” jest sprzeczny ze	
--	--	---	--

		wskazany w preambule do p.s.w.n. obowiązkiem władzy publicznej do tworzenie optymalnych warunków dla wolności badań naukowych i twórczości artystycznej, wolności nauczania oraz autonomii społeczności akademickiej. W istocie „ustawa likwidacyjna” narusza wolność badań naukowych, pozbawiając Uczelnię Służby Więziennej obowiązku jej prowadzenia dla dobra Służby Więziennej, godzi w systemowe regulacje zawarte w p.s.w.n. dotyczące struktury uczelni bazującej na dualizmie uczelni akademickich i zawodowych oraz narusza autonomię akademicką poprzez przekształcenie uczelni akademickiej w zawodową mimo spełniania przez nią kryteriów ustawowych i przy braku jej odpowiedniego wniosku, a także wprowadzając zależność władz uczelni, sposobów i programów nauczania od ingerencji organu administracyjnego jakim jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej. Tym bardziej za niezasadne należy uznać dalsze procedowanie projektu ustawy, w tym w szczególności biorąc pod uwagę fakt, iż projekt nie został w żaden sposób skonsultowany z Akademią Wymiaru Sprawiedliwości. Uczelnia nieustannie rozwija swój potencjał naukowo-badawczy, jak i podejmuje działania rozwijające infrastrukturę Uczelni, posiada także renomę i szeroki zakres działań na arenie krajowej i międzynarodowej. Tym samym za nieuprawniony należy uznać fakt podjęcia działań legislacyjnych wobec Uczelni bez jakiegokolwiek realnego skonsultowania tychże zmian z Uczelnią. Powyższe narusza pewność obywateli, w tym studentów i pracowników Uczelni, do demokratycznego państwa prawa, prawa do nauki, a tym samym narusza podstawowe zasady	
--	--	--	--

		konstytucyjne i prowadzi do wyrządzenia realnej szkody wobec Uczelni. Uczelnia wielokrotnie działała, jak i działa w celu jej rozwoju, zaś projektowane zmiany przepisów prowadzą <i>de facto</i> do zniweczenia działalności Uczelni i jej likwidacji. Wobec powyższego, uprzejmie wnoszę ww. uwagi oraz składam wniosek o wycofanie przedmiotowego projektu ustawy z prac legislacyjnych.	
--	--	---	--

Zgłoszenia lobbujące

<i>Projekt ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022–2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (UD112)</i>	
DATA WPŁYWU	PODMIOT
27.10.2024	YOLO Katarzyna Wierzbicka
23.12.2024	HACK&PHACK DEFENCE LTD Piotr Marcin Wierzbicki